

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENECE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Mislimo na zimsko pomoč!

Rane, ki sta jih v zadnjih treh desetletjih prizadeli Sloveniji dve veliki nesreči, namreč svetovna vojna in pa splošna gospodarska in socialna kriza v letih 1930 do 1934, še vedno niso zaceljene in naše socialno življenje je tako oslabiljeno, da težko prenese razne manjše udarce, ki se žal tako naglo vrste, kakor na primer slabe letine, mezdni spori in izprtja, zlasti pa uime. Delavec, ki izgubi le za teden dni zaslužek, kmet, ki mu toča pobije žetev in letino, trgovec ali obrtnik, ki mu konkurenca vzame za nekaj časa zaslužek, inteligent, ki je nekaj časa brez službe in namestitve, vsi ti si zelo težko opomorejo in s skrbjo gledajo v bodočnost. Le malo je tistih močnih, da bi mogli kriti trenutne izgube z dohodki ali prihranki prejšnjih let. Svetopisemska zgodba o sedmerih suhih kravah, ki so požrle sedem debelih, pri nas po vojni ne velja več, zakaj suhih krav, to je suhih let, je pri nas mnogo več, kakor samo na pol debelih. Tako grozi stradež širokim množicam, najbolj pa, kadar se pojavi v jeseni prvi mraz in je treba obleči toplo suknjo, doma dobro zapahnuti vrata in naložiti v peč! Z mrazom poteka na človeka še skrb in bojazen: Kaj bo pozimi, ko bomo zmrzovali, stradali in trpeli sleherni pomanjkanje?

Zato naj se nihče ne čudi, kdor gre na primer te dni čez ljubljanski ali čez kakšen drug živilski trg in tam opazi žene, da, tudi moške, kako z zavistjo v obrazu in s pravim občudovanjem gledajo polne voze krompirja, zelja, drugih pridelkov, kolikor nam jih je dala letos tako skopna naša zemlja: to so tisti, ki si ne morejo nabaviti ne krompirja, ne drugega živeža in vedo, da si ga tudi pozimi, ko bo živež še dražji, niti sproti ne bodo mogli kupovati! Ali niste še videli zavidljivih oči po ulicah in pred srečnimi domovi, kako so občudovali kupe kuriva? Oči revežev so, ki bi jim samo majhen kup tega kuriva pomenil že košček sreče, zakaj vedo: pozimi bodo morali zmrzovali!

Danes, jutri utegne priti zima in našla bo nepravilne reveže, našla pa bo nepravilne tudi vse tiste, ki so, oziroma smo jim dolžni pomagati, kolikor v svoji skromnosti pač zmoremo.

Ljudi, ki žive danes iz ust v usta, ki tudi poleti stradajo, je med nami mnogo več, kakor mislimo. Saj moramo na primer vedeti, da je morala celo ljubljanska občina čez poletje, ko so delavci dobili mnogo dela pri javnih gradbah in pri drugih delih, izplačati dobrega pol milijona podpor za brezposelne, to je za resnično potrebne, ki dela res niso dobili. V razmerju z Ljubljano so mnogo žrtvovali tudi druge mestne, da celo podeželske občine. Brezposelnost je pri nas postala že bolezen, ki je še tako dobra konjunktura ne bo odpravila. Pozimi, ko prenehajo stavbna dela, pa se brezposelnost poveča večkratno in so oh zaslužek največ težaki, torej najbolj bedno plačani delavci, ki imajo tudi največ otrok. Mirno moremo računati, da bo čez zimo samo v Ljubljani najmanj 1500 družin vpraševalo očeta ali mater: »Kaj bomo zvečer jedli, ko nič nimamo!«

Strahno so letos slovensko zemljo zadele razne uime, toča, povodnji, viharji, deževno vreme, ko je krompir gnil, gosenice, ki so uničile zelje, zadnjo uborno hrano, tako da imamo v Sloveniji cele predele, ko bodo stradale tudi trdne gruntarske družine. Pomislimo malo še na bedo ubogih viničarjev v Slovenskih goricah, v Halozah, na uboge vinogradniške družine na Dolenjskem, na splavarske družine, na družine lesnih delavcev, na družine reduciranih rudarjev v revirjih in drugod, pa nam vsaj približno vstane pred očmi ogromna slika splošne bede v Sloveniji. Da poprej pred vojno, so bili tudi primeri bede in lakote, toda bili so osamljeni in jih je mogla zasebna do-inteligenca, inteligentje z diplomami, družine propadlih trgovcev in obrtnikov in mnogi pripadniki nekdanjega cvetočega srednjega stanu, zatekajo v razne socialne urade in ustanove s prošnjami za nujne podpore, da imajo vsaj dva dni za jesti. Značilen je primer, ki se je pripetil prav ta teden na ljubljanskem magistratu, ko je tja prišla žena z dojenčkom v naročju in je povedala, da bo od lakote umrla, če ji ne dajo vsaj za malo hrane. Bila je nekoč pripadnica srednjega stanu! Kako more biti pri sicer šele družinam brezposelnih delavcev, onemoglim starčkom, sirotam in vsem drugim potrebnim! Kako je pri sicer viničarski materi, ki ne more dati otroku skodelice mleka, preden gre v šolo, temveč mu mora natočiti edino, kar ima pri hiši: šilce žganja! Duhovniki, učitelji in župani, s katerimi smo govorili, vse izražajo eno skrb: Ne vemo, kaj bodo otroci pozimi jedli! Če torej otroci pozimi ne bodo imeli kaj jesti, torej bodo imeli odrasli še manj!

Res je, čast banovini, čast mestnim in podeželskim občinam, saj store vse, kar se da napraviti! Gorje, ko še tega ne bi bilo!

Tudi zasebna iniciativa je morala zavzeti velik obseg. Saj se moramo kar čuditi, kje dobe na primer Vincencijeve in Elizabetne konference toliko sredstev, da obrišejo toliko nešteti solz. Tudi Rdeči križ izpolnjuje svojo dolžnost, da leto upravičeno želimo, naj posveti večjo pozornost Sloveniji. Res so bile tudi na jugu sem in tja uime in povodnji, toda ne v takem obsegu in ne kar tako skupaj in tako katastrofalno, kakor v Sloveniji. Pred mesecem dni smo imeli teden Rdečega križa in Slovenija je plačala največ na posebnih znakih in drugih datjavah za Rdeči križ. Zato letos zahteva Slovenija kot najbolj udarjena dežela, da jo Rdeči križ tudi v največji meri podpre, saj utegnejo priti tudi za Slovence boljša leta ko bomo sicer svoj delež Rdečemu križu plačali, ne bomo pa zahtevali toliko od njega.

Od države pa zahtevamo, da uvede tako zvane »koruzne akcije« v največjem obsegu. V državi je koruza letos obrodila rekordno, v Sloveniji pa bolj skromno. Koruza je važno

Velekapital proti Rooseveltu

Črni dan na ameriških borzah

Rooseveltova gospodarska obnova se je zamajala

Ali nujnost gospodarskih zakonov ali pa — špekulacija?

Newyork, 20. oktobra. c. Borze v Newyorku so imele včeraj zopet svoj črni dan. Padati so začele cene surovinam in delnice velikih industrijskih podjetij. Vlade v Washingtonu se je polastil nemir. Kako tudi ne bi, saj je vsa popularnost sedanjega Rooseveltovega režima postavljena samo na to podmeno, da se je ameriško gospodarstvo dvignilo prav pod Rooseveltom iz težke gospodarske krize, ki je prav v znamenju borznem polomu na newyorški borzi v letu 1929 začela svoj strašni zmagoslavni pohod po vsem svetu in so jo nekatere evropske države zaključile šele nedavno ali pa se še zvijajo pod posledicami takratnega strašnega obračunavanja gospodarskih silnic v Wall-streetu.

Sedanja zbežanost — tako vsaj trde v Washingtonu — sloni predvsem na starem strahu, ali se je Rooseveltu res posrečilo dvigniti ameriško industrijo iz krize, v kateri se je vila v letih od 1929 do 1935. Razni strokovnjaki in sociologi so trdili, da je dvig ameriške industrije samo negativen, to je, da sloni večina industrije na proizvajanju sredstev, ki narodnemu gospodarstvu ne koristijo mnogo. Ta »negativna industrija« pa je slonela predvsem na dobavi vojnih potrebščin in na izvozu surovin, ki se jih druge države rabile največ za proizvodnjo oboroževalnih sredstev. K temu pride še dvom, ali je bilo pametno, da je ameriška vlada nekaj časa tako dirigirala ameriški kredit, dočim se kupna moč ljudskih množic ni tako hitro razvijala. Iz tega se je razvil opravičen sum, da so si razna industrijska podjetja napolnila silna skladišča, ki so morala šele čakati ureditve trga. Toda ta je postal nemiren ko se je z raznimi stavkami strokovno organiziranega delavstva začela vsiljevati enostranska rešitev gospodarskega ravnotežja.

Zamera v Chicagu

Rooseveltova »prosperiteta« je torej slonela največ na trdni veri v dvig proizvodnje in ureditev

razmer med delavstvom in njegovim vplivom na notranji trg. Toda še preden se je Roosevelt mogel odkriti teh nadlog, se je po očitkih nekih ameriških konservativnih politikov zaletel predaleč na mednarodnem polju. S svojim govorom v Chicagu se je že skoraj izrekel za to, da Zedinjene države ne bodo mogle ostati nevtralne, če se bodo v svetu ponavljali taki zgledi kot jih na Kitajskem upri-zarja Japonska. Zamajalo se je staro načelo ameriške zunanje politike, ki že skoraj nad eto let sloni na načelu nevtralnosti, to je, da se Zedinjene države ne smejo zapletati v nobeno vojno, ki je ne bi narekovali samo ameriški interesi. Govor v Chicagu je izvenel tako, kakor da misli Roosevelt iti v boj na strani nekih evropskih držav.

Prvi poraz

Odmev na ta govor je bil v Zedinjenih državah različen. V demokratski stranki sami s tem govorom niso bili vsi zadovoljni. Republikanska stranka razvija močno agitacijo proti Rooseveltovi politiki, ki da je baje »avanturistična«. Včeraj so bile volitve namestnika za senatorsko mesto, ki je postalo prazno s smrtjo senatorja Robinsona, ki je vodil Rooseveltovo vladno večino v senatu in spodnji zbornici. Na njegovo mesto je bil z veliko večino izvoljen republikanski kandidat Miller, ki je znan kot hud nasprotnik vse Rooseveltove gospodarske politike. V Topeki pa se je oglašil po radiu bivši Rooseveltov protikandidat pri zadnjih predsedniških volitvah Landon in hudo grjal Rooseveltovo zunanjo in gospodarsko politiko.

Roosevelt še ni obupal

Notranje in zunanje-politična napetost je morala najprej zamajati tiste temelje Rooseveltove politike, ki je bila najbolj trhla in najbolj nežna — to je novo gospodarsko politiko. Včeraj so na

borzi v New Yorku padle najbolj cene delnicam industrijskih podjetij. Padec nekaterih papirjev je bil tolik, da so bile njihove vrednosti nižje kot pa v letu 1935 ob koncu krize. Nekateri delnice so se prodajale kar brez glave in pod ceno.

Vlada v Washingtonu miri in trdi, da je vse samo plod brezvestnih spekulacij, ki hočejo omajati Rooseveltovo vlado. Vlada tudi trdi, da bo lahko zatrla vse te intrige, če tudi z najstrožimi odredbami. V New Yorku se branijo očitka špekulacije in trde, da so razlogi zbežanosti globlji in najbrž ne samo ameriški.

New York, 20. oktobra. AA. Finančniki v Wall Streetu so zelo nejevoljni nad namerami vlade, ki hoče vplivati na borzo zaradi padca papirjev. Finančniki poudarjajo, da padec papirjev ni plod špekulacije, ampak je le posledica Rooseveltovih napovedi o poseganju v razvoj gospodarstva, posledica primanjkljaja v proračunu in zaradi padca produkcije v industriji.

Parlamentarni krogi pa dolže finančnike Wall Streeta, da so oni organizirali padec vrednosti papirjev.

Roosevelt je z več strani prejel pisma, v katerih ga ugledne osebnosti pozivajo, naj stopi na prste Wall Streetu, ki hoče iz političnih ozirov pognati Združene države zopet v gospodarsko katastrofo. Med drugim sta Rooseveltu pisala tudi newyorški demokrat John Connors in pa Adolf Sabath iz Chicaga.

London, 20. oktobra. c. Tudi v Londonu so hudo čutili dogodke na borzi v New Yorku. Skoraj vsi vrednostni papirji zelo padajo. Najbolj se čutijo newyorški dogodki na trgu s surovinami.

Newyork, 20. oktobra. AA. (DNB.) Ob dohodu poslanika Davisa na bruseljsko konferenco devetih držav je predsednik Roosevelt izjavil, da bo USA sodelovala v tej konferenci brez sleherne obveznosti do drugih vlad.

Usoda Španije v rokah velesil

V odboru za nevmešavanje si očitaio:

„Anglija in Francija sta preveč s sovjeti“
„Italija in Nemčija preveč s Francom“

London, 20. oktobra. AA. Reuter: Po snočni seji odbora za nevmešavanje je položaj tam, kjer je običaj meseca julija Zvečer so poskušali zastopniki severnih držav doseči zblizanje med stališčem Sovjetske Rusije na eni in stališčem Italije, Nemčije in Portugalske na drugi strani. Toda v Londonu niso prav nič optimistični glede teh poskusov. Vse je torej še tam, kjer je običajno meseca julija. Angleška vlada bo danes imela svojo redno tedensko sejo, na kateri bo zunanji minister Eden razložil brezuspešno delo odbora za nevmešavanje. Vlada bo nato proučila položaj, ki je nastal zaradi te zagate v odboru. Sicer ne bo vlada sprejela nikakih naglih sklepov, vendar bo angleška vlada po ponovnem neuspehu popoldanske seje odbora najbrž izjavila, da si pridržuje popolno svobodo.

London, 20. oktobra. AA. DNB: Na dopoldanski seji je britanska vlada razpravljala o pripravah za parlamentarno zasedanje in o razmerah v nevmešavalnem odboru. V poučenih krogih računajo z možnostjo, da bo ta odbor danes poslednjič zasedal, češ, da sta Francija in Anglija sklenili, da ne dovolita več neskončnih debat.

Berlin, 20. oktobra. AA. DNB: V tukajšnjih političnih krogih so glede presoje pogajanj v nevmešavalnem odboru zelo zapeti. Poudarjajo pa, da je treba počakati, da bo videti, ali sta London in Pariz zares pripravljena vse staviti na eno kocko iz ljubezni do sovjetov. Nemci bodo vsekakor poskušali rešiti angleški kompromisni predlog iz julija meseca, ki so ga sovjeti takrat odklonili. Včerajšnja izjava sovjetskega zastopnika Majskega, da se generalu Francu priznajo pravice vojskujoče se stranke šele tedaj, ko se dokončno odpokličejo

živilo, in slovenskim krajem, kjer ne bo letos ne žita, ne krompirja, da celo zelja ne, bodo koruzne pošiljke silno koristile, saj bodo preprečile stradanje ljudstva.

Najbolj važna pa je skupna požrtvovalnost nas vseh. Sleherni, ki ima količjak odveč, — to se pravi, v Sloveniji jih je le malo, ki bi imeli kaj preveč, toda utrgati pa si more marsikdo, — je dolžan nekaj žrtvovati za svoje rojake v nesreči. Dobro bi bilo, ko bi se uvedla nekakšna splošna akcija, ki bi skrbela in organizirala zimsko pomoč za trpeče. To so uvedli že drugi narodi in dosegli krasne uspehe. Pogledajmo samo Nemce, ki so v lanskim zimski pomoči žrtvovali za stradajoče in prezebajoče blaga za 93 milijonov mark, v denarju pa 294 milijonov mark. Tvrde in organizacije so od tega denarja prispevale 105 milijonov, nameščenci in delavci od svojih plač 70 milijonov, dohodek od jedi enega lonca 34 milijonov, cestne zbirke 30 milijonov in dohodki na pri-

prostovoljci, sme po sodbi tukajšnjih političnih krogov veljati za nov dokaz, da mislijo sovjeti nadaljevati svojo sabotažno politiko.

Italija predlaga novo komisijo

London, 20. oktobra. c. Popoldne ob 15.30 se je začela včeraj prekinjena in odložena seja odbora za nevmešavanje. Pred sejo so položaj presojali

Hitro prodiranje proti Gijonu

Francove čete zasedle Villaviciosa in Infiesto

Salamanca, 20. oktobra. Havas: Nacionalistična radijska postaja je objavila, da so se nacionalisti utrli v Villaviciosa in so sedaj še 23 km od Gijona. To postojanko so republikanci uporno branili. Bele čete so zasedle tudi zelo važno rudarsko središče Infiesto.

Saint Jean de Luz, 20. oktobra. AA. Stefani: Zavzetje Infiesta in Villaviciosa je zbudilo veliko navdušenje v vsej nacionalistični Španiji in globoko vznemirjenost v rdeči Španiji. Radijske postaje rdečih izdajajo v svojih enojnih in davišnih poročilih to vznemirjenost in si prizadevajo, da popravijo neuspeh asturskih čet ter napovedujejo velik odpor Asturcev na novih postojankah. Toda položaj bralcev še preostalega dela Asturije je postal zdaj obupen. Odpor asturskih bataljonov med Infiestom

reditvah pa 9 milijonov mark. Nemci so torej lansko zimo zbrali za zimsko pomoč — brez posebne dobrodelnosti — pri javnih zbirkah skoraj 400 milijonov mark. Vsak nemški državljan je torej za zimsko pomoč žrtvoval povprečno in približno 6.50 mark. Nemška marka velja pri nas od 14 do 17.50 din, kar bi pomenilo, da bi moral vsak Slovenec, če bi hotel slediti nemškemu zgledu vsaj od daleč, žrtvovati vsaj 90 do 100 din, ali vsa Slovenija s svojimi 1.200.000 prebivalci vsaj 100 milijonov din za zimsko pomoč. Na tako veliko vsoto seveda pri nas nihče ne sme misliti, toda če bi naša zimska pomoč vrgla vsaj desetino te vsote, koliko solza bi bilo potolaženih in koliko otrok ter njihovih lačnih staršev, koliko sirot, onemoglim in trpečih bi imeli vsaj najbolj potrebni kruh. Se je čas, ni še tukaj zima, premislimo in pripravimo se za zimsko pomoč, tako, da velikemu delu našega naroda ne bo treba pozimi stradati!

nekoliko bolj optimistično. Baje so na seji angleške vlade dopolne sprejeli predlog, da naj Eden vse stori, da pride do zblizanja med francoskim in italijanskim stališčem.

Seja odbora za nevmešavanje se je začela točno in ob času, ko to poročamo, še traja. Tik pred sejo so italijanski časniki razdelili izjavo, ki jo je baje na seji podal grof Grandi v imenu Italije. Izjava pravi,

da je Italija za to, da naj se takoj pošlje v Španijo posebna kontrolna komisija, ki naj na obeh straneh določi število prostovoljcev, nato pa naj takoj pošlje te svoje podatke odboru v London. Ko odbor sprejme to poročilo, prizna pravice vojskujočih se strank obema strankama in se vsa razprava prenese na angleški predlog z dne 14. julija in sicer posebno na čl. 8 tega predloga. Obenem se naj začne razprava o čl. 2 francoskega predloga, ki je bil predložen zadnjo soboto.

Odbor naj zaprosi angleško vlado, da naj obe stranki v Španiji obvesti o teh pripravah in sklepih.

Rim, 20. oktobra. AA. (DNB). Predsednik vlade Mussolini je ustanovil na sklepih seji glavne odbora korporacij avtarkični svet, ki se bo sestel najmanj dvakrat na leto, da prouči avtarkične razmere. Ta svet bo tudi izdal ukrepe za dosego čim večje gospodarske samostojnosti.

in Oviedom traja v glavnem le zato, ker še nič ne vedo o popolnem neuspehu na ostalem delu severne fronte in tudi ne o padcu Villaviciosa in o naglem prodiranju navareke brigade na Gijon. Po drugi strani so se pa ne samo asturske čete zadnje dni le prav slabo upirale, ampak je tudi mnogo primerov, ko so rdeči miličniki in asturski delavci prešli na stran nacionalistov. To najbolj dokazuje razpad republikanskih čet Sodijo, da je padec vse severne fronte neizbežen in da tega položaja ne morejo popraviti osamljeni odpori posameznih enot.

Rdeči se bodo vdali?

Saint Jean de Luz, 20. oktobra. AA. V tukajšnjih španskih krogih se je razširil glas, da se mudi na Francoskem zastopstvo asturskih zmernih strank, ki bo stopilo v zvezo s španskimi nacionalisti za stran vdaje asturskih miličnikov, ki se še upirajo nacionalistom. V teh krogih tudi komentirajo obisk Companysa v Valenciji in poudarjajo, da sta v njegovem spremstvu dva izmed najodločnejših zastopnikov struje, ki se zavzema za čim širšo avtonomijo Katalonije. Ni še znano, s kakšnim namenom je odšel Companys v Valencijo, mislijo pa, da bo proučeval z Negrinom ne samo razmerje med Valencijo in Barcelono, ki je zašlo v kritični štadij, temveč tudi vojaški in diplomatski položaj rdeče Španije, ki zbujajo čedalje večjo vznemirjenost.

Zemunska vremenska napoved za 21. oktober: Pretežno jasno v vsej kraljevini z nekoliko večjo oblačnostjo tuintam. Jutranja megla bo v dolinah rek in kotlinah. Slabotna košava v Podonavju. Toplota bo poskočila.

Dunajska vremenska napoved: Lepo vreme bo najbrž še trajalo, od zapada pa se bližajo močnejše in poslabšanje vremena.

Volitve predsedstva skupščine in senata

Belgrad, 20. oktobra. m. Istočasno kakor senat se je sestala k zasedanju tudi skupščina. Današnje skupščinsko sejo je letos že tretjič vodil najstarejši poslanec Stevan Janković. Za novo predsedstvo sta bili postavljeni dve listi: lista vladne večine, kluba JRJ in zemljoradniškega kluba ter skupna lista opozicijskih klubov. Na listi, ki podpira vladno, so kandidirali za predsednika dosedanj predstojnik Cirić, za podpredsednika Franjo Markić (172), Jevrem Tomić (168) in Vučetić (170 glasov). Za tajnike so bili izvoljeni Dragomir Stojadinović, Dragan Damić, Nuriya Pozderac, dr. Veble in Stojadin Dimitrijević, vsi z vladne liste.

Skupščina o ustavi

Za izvolitev se je novi predsednik Cirić zahvalil z daljšim govorom, v katerem se je dotaknil tudi najnovejših notranjepolitičnih dogodkov. Po izvajanjih skupščinskega predsednika si bo skupščina stavila vprašanje, ali bo treba menjati ustavo ali ne. Dalje si bo skupščina stavila vprašanje, ali je prekinjena pravna kontinuiteta naše države, in če je prekinjena, kdaj je bila prekinjena in kdo jo je prekinil. Če je treba menjati osnovni zakon, se bo stavilo vprašanje, ali se bo to izvršilo na zakonit način ali ne. V nadaljnjih izvajanjih je Cirić poudarjal, da se skupščina nikdar ne bo vdala pritisku in bo vedno pobijala vsake protizakonite težnje in se odločno postavila na branik zakonitosti. Nazadnje je epredsednik obžaloval, da v sedanjih skupščini ne sodeluje večina poslancev, ki je bila izvoljena na listi dr. Mačka. Glede vidovdanske ustave, ki jo napadajo tudi stranke, ki so jo leta 1921 same sprejele in zanjo glasovale, je predsednik dejal, da vsi tisti, ki so to ustavo sprejeli, in vsi tisti, ki so dopustili, da je bila ta ustava sprejeta, nimajo pravice kritizirati to ustavo. Zaključil je z vzklikom kralji in kr. domu. Skupščina je obvestil, da bo o izvolitvi novega predsedstva obvestil ministrskega predsednika in sklical

Iz železniške službe

Belgrad, 20. oktobra. AA. S kraljevim ukazom so na predlog prometnega ministrstva povišani pri ravnanju državnih železnic v Ljubljani:

Za višje svetnike v 4/1 (skupino) Franc Plamšek, Friderik Gregorka, Jožef Kraicer, Emiljan Petek in Feliks Lenard, svetniki iz 4/2; za svetnike v 4/2 inž. Rikard Saplja, dr. Leon Deklewa in dr. Karel Senčar, svetnik v 5; za svetnike v 5: Franc Gorše, dr. Franc Zekar in inž. Emil Franc, poverjeniki 6. skupine; za inspektorje v 5: Ivan Koforč, Francišek Bizjak, Mihael Rozine, Alojzij Mihčič in Alojzij Erjavac, višji kontrolorji v 6; za poverjenike v 6: inž. Vinko Kuljić in Ignac Irkič, višja pristava v 7. skupini; za višje kontrolorje v 6: Ivan Vidovič, Franc Fabjanič, Viktor Hren, Stanko Kropivnik, Janez Lipovšek, Anton Urbanija, Valentin Kroflič, Bogomil Rot, Anton Urbanija, Ivan Ceglar, Ivan Škerjanc, Stanislav Brošker, Franc Medic, Andrej Lah, Ivan Popović, Karel Gračner, Francišek Ferjančič, Josip Forbah, Franc Mahoter, Anton Eržen, Jožef Šnajder, Anton Šijanec, Anton Sluga, Vladimir Tominec, Karol Grimiš, Adolf Avsec, Josip Herk, Anton Repnik, Francišek Dominko, Ivan Par, Ana Prof, Anton Vrečko, Teobald Milohnoja, Ladislav Sedej, Ivan Jezovnik, Ivan Janoveki in Bruno Borštnik, kontrolorji sedme skupine; za kontrolorje v 7: Alfonz Skok, Karol Janežič, Josip Delkin, Viktor Veber, Jožef Žen in Stefan Obol, prometni uradniki 8. skupine; Francišek Golob in Rudolf Gale, tehniški uradniki 8. skupine; Milan Cepuder in Ljudmila Likar, upravna uradnika 8. skupine; za prevajalca v 7: Pavle Bolh, strojeopisec v 8; za višjega prometnika v 7: Karel Karčič, prometnik v 8; za višjega revizorja vlakov v 7: Anton Molih, revizor v 8. skupini; za višjega strojevodjo v 7: Franc Kapl, strojevodja v 8; za kontrolorja v 7: Andrej Latal, tehniški uradnik v 8. skupini in Lazar Radosavljevič, upravni uradnik v 8. skupini.

Šah

Pariz, 20. oktobra. AA. Po vestih iz Moskve se je sedma igra v šahovskem dvoboju med Botvinnikom in Levenfišem zaključila z zmago Botvinnika.

Rotterdam, 20. oktobra. b. Danes sta odigrala tukaj sedmo partijo za svetovno prvenstvo šahovska mojstra Euwe in dr. Aljehin. Euwe je pričel partijo z damskim gambitom, Aljehin pa s slovan-sko obrambo. V začetku se je partija razvijala ugodno in se je borba kmalu spremenila v škodo Euweja, ki je izgubil mnogo kmetov. V 27. potezi je pričel Euwe delati velike napake in je moral v 35. minuti igrati predati dr. Aljehinu. Stanje je sedaj 4 : 3 v korist Aljehina.

Prebivalstvu Ljubljane

Z rednim gorenjskim vlakom se pripelje danes popoldne v Ljubljano 54 francoskih rezervnih oficirjev in 20 njihovih dam. Po kratkem odmoru na Bledu se pripeljejo v kulturno središče Slovenije in Ljubljano bo prvo mesto v Jugoslaviji, kjer bodo dragi francoski gostje uradno sprejeti. Na glavnem kolodvoru jih pozdravijo zastopniki naše vojske in člani ljubljanskega pododborja Združenja rezervnih oficirjev, častna četa vojakov jim izkaže čast in vojaška godba jim zaigra v pozdrav. Izpred glavnega kolodvora odidejo francoski rezervni oficirji z vojaško godbo na čelu po Miklošičevi cesti in čez tromostovje pred spomenik kralja Petra I. Osvoboditelja, kjer položijo venec. Izpred magistrata knežev po Prešernovi in Selenburgovi ulici ter Kongresnem trgu pred Ilirski spomenik, kjer položijo venec. Potem si ogledajo v skupnain mesto. Po večerji v Unioni se pa odpeljejo z brzovlakom naprej proti Zagrebu.

prihodnjo sejo, kakor hitro bo dobil od njega obvestilo.

V senatu

Belgrad, 20. oktobra. m. V smislu ustavnih določil sta se danes sestala senat in skupščina in sta si izvolila novo predsedstvo. Tako v senatu, kakor v skupščini je vlada dobila lepo večino, kar priča, da se je stanje v narodnem predstavništvu ustalilo in da vlada še lažje izvrševata svoj delovni program.

V senatu je do izvolitve novega predsedstva vodil sejo najstarejši senator Ivan Hribar, ki je imel tudi kose govor o raznih notranjepolitičnih, gospodarskih in zunanje-političnih vprašanjih. Za začasna tajnika sta bila izvoljena dr. Kotur in dr. Marušič. Izvoljenih je bilo tudi devet skrutinatorjev za volitev novega predsedstva.

Za volitev novega predsedstva sta bili postavljene dve listi: skupna lista delovnega in neodvisnega kluba ter kluba JNS. Na vladni listi so kandidirali za predsednika dosedanj predsednik dr. Mažuranić, za podpredsednika dr. Kotur in Svetozar Tomić, za tajnike pa Vukotić, Tomo Kovačević in dr. Gregorin. Na opozicijski listi so kandidirali: za predsednika dr. Tomašić, za podpredsednika Uroš Krulj in Ivan Pucelj, za tajnike dr. Protić, dr. Glušac in Ivo Banić.

Ze od vsega početka je bilo jasno, da bo v senatu dobila večina vlada. Zato so JNSarji glasovali z mrkami obrazi, ker so se zavedali, da so definitivno doigrali tudi v senatu.

Cestno omrežje v Jugoslaviji

V Sloveniji samo 616 km državnih cest, vse druge so banovinske ali občinske

Belgrad, 20. oktobra. AA. Na sporedu velikih javnih del kraljevske vlade je nedvomno ena izmed najpomembnejših točk izgraditve omrežja modernih cest v naši državi. Gradbeno ministrstvo je ustanovilo štiri terenske sekcije, ki imajo nalogo projektirati ceste, ki se bodo zgradile prihodnje leto. Razdeljene so takole:

sekcija za trasiranje ceste Niš—Piroć—Caribrod in Niš—Paraćin s sedežem v Nišu; sekcija za trasiranje ceste Kragujevac—Jagodina s sedežem v Jagodini; sekcija za trasiranje ceste Belgrad—Zagreb s sedežem v Brodu in sekcija za trasiranje ceste Sv. Džordje—Gjevčelija s sedežem v Svetem Džordju. Razen teh sekcij pripravljajo trasiranje banovinskih cest tudi tehnični oddelki banskih uprav Ljubljane, Zagreba in Cetinja.

V naši državi je 55 državnih cest v skupni dolžini 10.250 km; od teh je zgrajenih 9684 km, ne-

Japonci od treh strani obkoljeni

Nanking, 20. oktobra. c. Danes se je začela najtežja bitka pred Sanghajem v vsej kitajsko-japonski vojni. Japonska sanghajska armada je navalila z vso silo severno od Tasanga in od izida današnje bitke je odvisna usoda Čapeja in Sanghajja. Kitajsko poveljstvo ima zbranih na tem odseku več armad in so te armade številno v premoči. Dosedanji izid bitke je pokazal, da so Kitajci obkolili japonsko krilo od treh strani. Japonci se kréevito drže svojih postojank. Izgube so na obeh straneh samo danes velikaunske.

Diktator najbolj zapeljive „demokracije“ „čisti“:

V pol leta odstavil 12 komisarjev

Varšava, 20. oktobra. TG. Iz Moskve poročajo, da je osrednji izvršilni odbor sovjetske Rusije odstavil zopet dva ljudska komisarja, namreč komisarja za notranjo trgovino Vajcerja in komisarja za pravosodje Antonova Ovsjejenka. Ker šteje sovjetska vlada vsega 22 ljudskih komisarjev, jih je bilo v zadnjih šestih mesecih odstavljenih torej že 12.

Proti Vajcerju se je začela gonja v sovjetskem tisku že junija meseca. Očitati so mu popoln kaos v organizaciji notranje trgovine in nezmožnost, da bi uredil tržne cene. Označen je bil za »sovražnika države«. Vajcer, ki je seveda žid, je deloval v Berlinu do leta 1934 kot zastopnik sovjetske trgovine in je bil takoj nato povišan v komisarja za notranjo trgovino. Leta 1936 mu je Stalin podelil red Rdeče zvezde, kmalu nato pa še najvišje sovjetsko odlikovanje red Rdeče delavske zastave. Za njegovega naslednika je bil sedaj imenovan M. P. Smirnov.

Antonov Ovsjejenko je spadal k najbolj zvestim učencem in sodelavcem Ljeningovim. Njegovo delovanje je mnogotransko. V prvih dneh revolucije je bil vojni komisar v Ukrajini, kjer se je odlikoval po svoji okrotnosti. Kasneje je prišel kot poslanik v Prago, od koder je bil poslan v Varšavo, kjer je bil tudi poslanik, dokler ga sovjetska vlada ni poslala v Barcelono v činu generalnega konzula in mu poverila organizacijo sovjetske rdeče pomoči in organizacijo mednarodnih brigad. Pred šestimi

Prvič bo danes Ljubljana uradno sprejela in pozdravila rezervne oficirje naše močne zaveznice Francije. Pokažimo jim s toplim, gostoljubnim sprejemom, da znamo ceniti pomen zaveznitva z njihovo slavno domovino in da ne bomo nikoli pozabili, koliko žrtve je doprinesla junaška francoska vojska tudi za naše osvobodjenje. Prosimo prebivalstvo Ljubljane, da pride v čim večjem številu danes ob 15.38 pred glav. kolodvor pozdravit drage francoske goste in spremit jih pred oba spomenika. Zvečer jih pa spremiti zopet na kolodvor, da se od njih priščno poslovimo. Ljubljana naj zopet pokaže svojo znano gostoljubnost, da bodo odnesli dragi francoski gostje od nas čim prijetnejše vtise.

Ljubljanski pododbor Udruženja rezervnih oficirjev.

Izid glasovanja: Glasovalo je 85 senatorjev. Od teh glasov je dobil dr. Mažuranić 54, dr. Tomašić 30, ena glasovnica pa je bila prazna. Za predsednika je bil izvoljen dr. Zelimir Mažuranić. Njegovo izvolitev so senatorji delovnega in neodvisnega kluba pozdravili z dolgotrajnim pleskanjem. Dr. Kotur je dobil 54 glasov, Tomić 50, dr. Krulj 30, Pucelj 32, dr. Ploj pa 1 glas. Za podpredsednika sta bila izvoljena dr. Kotur in Svetozar Tomić. Vseh 85 senatorjev je glasovalo tudi za tajnike. Dr. Vukotić, dr. Gregorin in Kovačević so dobili po 53 glasov, Protić 32, dr. Glušac in Banić pa po 31 glasov. Za tajnike so bili izvoljeni dr. Vukotić, dr. Gregorin in Tomo Kovačević.

Novoizvoljeno predsedstvo je takoj zavzelo svoja mesta. Novi predsednik dr. Mažuranić se je za izvolitev zahvalil s kratkim govorom in izjavil, da bo o izvolitvi obvestil predsednika kr. vlade ter bo prihodnjo sejo sklical takoj, kakor hitro bo od predsednika vlade dobil tozadeven odgovor.

Od vlade so današnji seji senata prisostvovali ministrski predsednik dr. M. Stojadinović, notranji minister dr. Korošec, prometni minister dr. Spaho, trgovinski minister dr. Vrbanić in pravosodni minister Simonović.

Belgrad, 20. oktobra. m. Skupščina je sklicana k rednemu zasedanju za jutri ob 10 dopoldne. Senat prav tako za jutri ob 11 dopoldne. Jutri bo s čitanjem ukazov kr. namestništva odprto zasedanje narodnega predstavništva. Ukaz kr. namestništva bo prav tako v skupščini kakor v senatu prečital ministrski predsednik dr. Stojadinović.

Belgrad, 20. oktobra. m. Danes popoldne ob 4 se je novo predsedstvo senata in skupščine postavilo na Belem dvoru na Dedinju kr. namestništvo. Ob tej priliki se je knez namestnik podrobno zanimal za gospodarske in kulturne razmere ter za razvoj turizma v posameznih krajih države.

zgrajenih pa 556 km. Po prometnem pomenu in po številu DN so mednarodne ceste v naši državi te: št. 1. Belgrad—Niš—Djevdjelija—meja v dolžini 609 km; št. 2. Belgrad—Zagreb—Ljubljana—Podkoren—meja 710 km; št. 3. Belgrad—Novi Sad—Subotica—Horgoš—meja 214 km; št. 4. Belgrad—Pančevo—Vršac—meja v dolžini 101 km; št. 47. Zagreb—Čakovec—meja v dolžini 96 km; št. 48. Zagreb—Sušak v dolžini 196 km in št. 16. Niš—Piroć—meja v dolžini 95 km.

Abesinski neguš tožil — zaman

London, 20. oktobra. AA. (Stefani). Pritožbo, ki jo je poslal abesinski neguš kasacijskemu sodišču v Londonu, da se mu prizna pravica za tožbo v Veliki Britaniji proti Marconijski radijski družbi v Adis Abebi za 10.000 funtov, ki jih je zahtevala abesinska vlada, je kasacijsko sodišče zavrnilo. V utemeljitvi razsodbe citamo med drugim, da neguš ne more vložiti tožbe, ki utegne okrniti ugled abesinskega cesarja, tem manj, ker je angleška vlada dejansko že do neke meje priznala italijansko zavzetje Abesinije.

Voivoda Windsorški pri Stalinu

Berlin, 20. oktobra. b. Ruski poslanik v Berlinu je povabil vojevodo Windsorskega, da 7. novembra sodeluje v Moskvi na svečanostih 20 letnice ruske revolucije. Vojevoda bo pregledal nekaj tovarn in nato potoval v Ukrajino v področje Donca, obiskal pa bo tudi Stalina.

meseci je bil odpoklican in mu je bil poverjen komisarjat za pravosodje. Sovjetski tisk ga je poveličeval kot novo zvezdo, ki da bo popravila vse napake odstavljenega pravosodnega komisarja Krilenka. Zakaj je bil strmoljavljen, ni znano. Govorijo pa, da bo tudi on prišel pred sodišče kot »sovražnik države«. Na njegovo mesto je bil kot novi komisar za pravosodje imenovan dosedanj predsednik Najvišjega rdečega sodišča v Moskvi Dimitrijevič, ki je svojo kariero napravil v sodni upravi.

Tudi v komisarjatu za zunanjo trgovino se pripravljajo temeljite spremembe. Veliko število načelnikov in šefov oddelkov ter zunanjih zastopnikov je že izginilo. Te dni pa je čiščenje zadelo tudi prvega zastopnika trgovinskega komisarja Sudžina, ki je bil potem, ko je Stalin strmoljavil komisarja žida Rosenholza, poslevoedeči komisar. Sudžin je sedel v tem komisarjatu od leta 1932 dalje in so vsi pričakovali, da bo kmalu imenovan za komisarja. Stalin je tudi njega pognal v brezpomembnost. Njegov dekret o odstopu je sestavljen v zelo mili obliki, kar je padlo v oči. Verjetno je, da ne bo proglašen za »sovražnika države«.

Stalin še strelja

Berlin, 19. oktobra. AA. (DNB) Iz Moskve poročajo: »Sovjetskaja Sibors poroča iz Novosibirska, da se je nek veterinar moral zagovarjati zaradi obtožbe, da je živini vbrizgal bakterije in tako povzročil pogin na tisoče glav živine. Sodišče ga je obsodilo na smrt. »Pravda Vostokac« poroča o izvršitvi smrtnih kazni nad dvema osebam, ki sta sabotalni nabavo žita. »Pravda Severa« poroča iz Arhangelska o usmrtnitvi dveh oseb, obsojenih zaradi sabotaže. »Uralijskij Robotnij« poroča, da so obsodili na smrt pet trockistov v svergovski pokrajini. Štiri uradnike so pa obsodili na težko ječo. »Orhniksijevskaja Pravda« poroča, da so izvršili smrtno kazen nad sedmimi člani neke razbojniške tolpe, ki so širili nacionalistične nazore in pogosto napadli kavkaške kolhoze. »Tihookeanskaja Zvezda« iz Habarovska poroča, da so 24 uslužbenecv železnice na skrajnem Vzhodu obsodili na smrt zaradi sabotaže in vohunstva v korist Japonske. Obsodbo so že izvršili.

Listi poročajo iz Moskve, da je bilo danes izvršenih zopet 30 smrtnih obsod v mestih Arhangelsku, Leningradu in Svobodni. Vsi so bili obtoženi, da so neki tuji državi izdali vojaške skrivnosti. V pokrajini Letri je izvršila policija številne arelacije.

Domači odmevi

Smola rdečkar ev

Tudi slovenski marksisti so idejni otroci liberalizma. To dokazujejo s tem, da jim je še danes izključna duševna hrana liberalno meščansko čaopisje, n. pr. »Jutro«, iz katerega črpa izključno svojo politično in svetovnonazorno modrost. Zaradi tega idejnega in duševnega sorodstva je tudi razumljivo, da je jenesarska diktatura povsod favorizirala rdečkarje, kjer jih je mogla, posebno pa na vseh socialnih ustanovah. O našim socialistom se večkrat toži po lepih časih Živković-Kramerjeve diktature.

Duhovno sorodstvo narekuje tako jenesarijem kakor tudi socialistom isto politično taktiko. Dogovor opozicije so ljubljanski jenesarji v »Jutru« registrirali — pa nič več; v ostalem pa so se omejili na to, da so prinašali glasove drugih listov. Samo v svojem popoldnevniku »Slovenskem narodu« je dr. Kramer ukazal napadati imenovani sporazum. Toda istočasno so v Belgradu jenesarski prvaki pričeli nastopati za močno roko, ki jo že poznamo: ječe, konfiskacije, batinanje, monopol političnih pravic in svoboščin za JNS itd. Senator J. Jovo Banjanin je še na torkovi seji senata očital vladi, da bi morala z vsega početka z močno roko preprečiti dogovore med opozicijo, tako nekako, kakor je to bilo v času JNS diktature: če sta se sestala le dva opozicijska, je bil že žandar za njima! To je dvojna igra JNS: v Belgradu očita JRJ, zakaj ni z močno roko preprečila razgovorov med opozicijskimi, v Sloveniji pa očita JRJ, ker se ne pridružila sporazumu. V Sloveniji JRJ počitkajo v svojem tisku, da je centralistična in unitaristična, toda v Belgradu jo dolže, da s svojo popustljivostjo napram Hrvatom ruši temelje države. Večje dvoličnosti si pač ni mogoče misliti.

In po tej poti so jo za svojimi rumenimi buržujskimi bratci ubrali tudi slovenski rdečkarji. V svojem glasilu »Delavski politiki« kar naprej pišejo pravilice o tem, kako so slovenski klerikanci izdali vse programe, kake centralisti in unitaristi so postali. Najdebelejše laži jim pridejo prav. Toda v istem času je pa prišlo v javnost, da so isti socialistični rdečkarji na seji v Zagrebu obsodili opozicijo, oziroma njen dogovor, ker socialisti stoji neomajno na centralizmu in unitarizmu. Njihovi sklepi so povsem enaki sklepom, ki jih je objavila JNS v Belgradu.

To je res smola, ki jo imajo ti dični rdečkarji pri svojem suženjskem posnemanju JNS. Očitno se drže načela: Očitaj svojemu političnemu nasprotniku to, kar sam počenjaš. Morda ljudje pri tem tvojega lastnega ravnanja ne bodo opazili. Pa menda marksisti ne mislijo, da bodo s takimi nemoralnimi sredstvi izboljšali svoj položaj!

Mnogo listov — za enotno miselnost

V zadnjem času je zopet vsa Slovenija preplavljena z raznimi lističi, ki so sicer majhni po obsegu, delajo videz silne revščine in poztvornosti izdajateljev, ker pa so vsi tako enotno usmerjeni v neko že izdelano miselnost, se nehoti vzbujati vtis, da med njimi obstoja vsaj neka notranja zveza. Kar ustanavljajo se, pa ne samo v glavnih mestih, ampak tudi v podeželskih in celo vaseh, n. pr. Zalog pri Ljubljani. Na zunanji jim je skupno to, da navadno ne presegajo štirih strani, da so silno poceni in da se jih še več razdeli in razpošlje zastoj, kar bi dokazovalo, da izdajatelj le razpolaga z nekim kapitalom in da izdajatelj morda le niso sad gole poztvornosti. Po vsebini pa so si vsi tako podobni drug drugemu kakor krajačar krajačarji. Vsem gre za ustanovitev »ljudske fronte«, ki jo navadno za nas imenujejo »skupna fronta«. Vsi so polni hrepenenja po demokraciji, sovražnja do fašizma, ne da bi kdaj povedali, kaj je eno in kaj drugo, le držav, v katerih prevladuje krščanski svetovni nazor, nikdar ne imenujejo demokracije, ampak vedno dosledno fašistične, najbolj demokracije pa so jim državne zaveznice sovjetske Rusije. Iz vseh leze na dan izdelana »levičarska« miselnost (kako skromno ime!). Kakor rečeno, ti lističi niso veliki, ker pa jih je — za naše razmere — veliko in ker so urejvani v tako strogo enotnem duhu, bi ob pomankanju potrebne čuječnosti lahko zalegli kar za dober list.

Temu zanimivemu pojavu je »Straža v viharju« z dne 14. oktobra posvetila cel članek, v katerem je primerjal pisanje »Proletera«, ki velja za organ komunistične stranke Jugoslavije in izhaja v Parizu, s pisanjem »Delavskega lista«, ki izhaja v Ljubljani in velja za organ — nikogar, ogreva pa se za »kmečko-delavsko gibanje«. Z navedki iz obeh listov je dokazala, da »Delavski list« zelo točno izpolnjuje neprestano zahtevo »Proletera«, ki je obsesena v besedah: »Osnujmo ljudsko fronto, osnujmo jo popolnoma, osnujmo jo takoj in zmaga je gotova.« S tem še ni rečeno, da mu je tako naročeno ali da bi bil nalašč za izpeljavo te zahteve ustanovljen, dovolj jasno pa je rečeno, da so gesla in misli, ki jih širi »Delavski list«, v skladu z gesli in mislimi, ki jih širi »Proleter«, ki nič ne taj, komu pripada. Ker je v vsakem boju, tudi v boju proti komunizmu, najprej potrebna jasnost, je tako soodeneje zelo koristno za nadaljnje delo. Leta slika bi se nam pokazala tudi ob soočenju z drugimi listi te vrste.

Narodni cerkveni odbor

»Hrvatski dnevnik« z vidnim zadovoljstvom poroča, da je bil v Zemunu po več letih z glasovi »zavednih Zemuncev katoličanov Hrvatov in Nemcev« zopet izvoljen narodni cerkveni odbor, iz katerega so bili odstranjeni »neki izraziti jeftičevski elementi«. O bodočem delu tega odbora pa pravi: »Izvajati bo treba največje varčevanje. Treba bo odplačevati stari dolg, ki so ga jeftičevci napravili, pa ga leta in leta niso odplačevali. Mislijo tudi na temeljito popravilo glavne župne cerkve in župnišča. Te dni so bili preurejeni grobovi velikih tukajšnjih hrvatskih rodoljubov Mate Ivica in Sokčevića, ki so bili že leta in leta zanemarjeni in je na njih rasel plevel. Vsi ti sklepi narodnega cerkvenega odbora so naleteli na splošno odobravanje med rodoljubnim meščanstvom Zemuna.«

Zbliževanje Madžarov in Srbov

»Neven«, glasilo JRJ, ki izhaja v Subotici, priobčuje članek izpod peresa dekana pravne fakultete v Subotici, v katerem se za poteguje za zblíževanje med Srbi in Madžari, češ, naj bo zgodovina pozabljena: »Tudi pri nas v Jugoslaviji so minili dnevi nezaupanja do Madžarov. Izredno močan je bil sunk, ki je ločil Srbe in Madžare in ki je na obeh straneh povzročil globoke rane. Toda čas je rane zacelil in v vse kotičke naše domovine je prodrlo prepričanje, da niti madžarski niti srbski narod nimata nič drug drugemu očitali zaradi nedavne preteklosti. Eni in drugi so bili nedolžne žrtve tretjega. Časi nezaupanja so za nami.«

Poneverbe na ljubljanskem magistratu

Sodišče je obsodilo štiri mestne uslužbence

Ljubljana, 20. oktobra.

Mali kazenski senat pod predsedstvom a. o. s. g. Ivana Breljha je včeraj obsodil 4 nameščence mestne občine ljubljanske, ki so bili zaradi raznih nepoštenih in nerednih manipulacij obtoženi zločinov zlorabe uradne dolžnosti in zločina uradne poneverbe.

Neopravičljene vožnje zaračunane

Najprej sta prišla na vrsto oženjeni magistratni uradnik pri cestnem nadzorstvu, Josip Matjašič, ki je več voženj pod Pucovim režimom nepravilno zaračunal in si prilastil 440 din. Drugi, oženjeni magistratni poduradnik Anton Cimperman si je v 12 primerih prilastil za vožnje 3420 din. Bila sta obsojena in sicer: Josip Matjašič zaradi prestopka zoper službeno dolžnost na 1 mesec navadnega zopora, pogojno za 2 leti, a Anton Cimperman nepogojno na 4 mesece strogega zopora zaradi zločina zoper službeno dolžnost, ker je manipulacije izvajal obtroma in se je z denarjem sam okoristil.

Na debelo sta izmikala kolke

Prav dolgotrajna in natančna je bila druga razprava o izmikanju kolkov, ki je osvetlila, kako pomanjkljiva je bila kontrola pod režimom župana dr. Puca Dinka, ko so mnoge atere na tistem potlačili. Razprava se je zavlekla od 11.30 tja do 18.30. Državni tožilec dr. Julij Fellahar je obtožil zaradi zločina uradne poneverbe dva magistratna uslužitelja, tako Otmarja Matjašiča, rojenega 12. novembra 1900 v Ljubljani, oženjenega, blagajnika Sokola II., dalje Stanka Sitarja, rojenega dne 30. aprila 1904 v Ljubljani. Oba sta še nezakaznana. Obtožnica jima je očitala, da sta si v času od 19. novembra 1934 do 18. decembra 1935 kot uslužitelja mestnega magistrata, dodeljena mestnemu knjigovodstvu, pridržala mnogo kolkov v vrednosti 38.367 din. Ti kolki so bili namenjeni za kolkovanje raznih blagajniških prilog, denar, ki ga je sluga Matjašič prejemal pri blagajni na podlagi »zelenih likvidacij«, pa sta si pridržala.

Kako so bile odkrite manipulacije

V razlogih obtožnica uvodoma navaja, da je kraljevska banška uprava letos marca z odlokom V-1009/5-37 zahtevala od mestnega računovodstva podroben obračun prispevka iz banovinskega sklada za javna dela, s katerim prispevkom se je svojočasno preuredila Zaloška cesta. V svrhu se-e-stave tega obračuna je bilo potrebno dvigniti vse blagajniške priloge posameznih izplačil. Pri tem je mestno računovodstvo ugotovilo, da te priloge niso na odredjenem mestu. Iz blagajniškega dnevnika je bilo razvidno, da je bil denar, potreben za kolkovanje prilog, izdan, in je bilo logično, da bi bile morale biti vse priloge kolkovane in da se morajo nahajati v mestnem računovodstvu. Našli so 831 originalnih prilog iz l. 1935 in l. 1935/36, na katerih bi morali biti kolki nalepljeni in uničeni v znesku 38.177.50 din.

837 prilog in 25 vlog nekolikovanih

Nadaljna revizija in preiskava je dognala, da je bilo 837 blagajniških prilog in 25 vlog nekolikovanih in da bi moralo biti uničenih za 38.367 din raznih kolkov. Ta znesek je postopoma dvigal sluga Josip Matjašič po trditvah obtožnice pa sta si ta znesek polagoma prisvojila oba obtožena. Ni bilo pa mogoče ugotoviti, koliko si je od tega zneska vsakdo prilastil.

Le delno priznanje Matjašiča

Prvi obtoženec Otmar Matjašič je uvodoma izjavil: »Kriv sem le v toliko, da sem od denarja, ki sem si ga pridržal v manjših zneskih, posodil Sitarju okoli 12.000 din. Za sebe nisem nič pridržal.« Obtoženec je dalje navajal, da je bil poprej sluga pri ljubljanski kreditni banki 15 let. Tam so mu vsi zaupali visoke milijonske vsote. Bil je vedno vester v službi. Pred 7 leti je bil zaradi redukcij pri banki eprejet v magistratno službo. Od Sitarja je prevzel posle nakupa kolkov in kolkovanja prilog. Imel je za shrambo kolkov in prilog navadno mizo z navadno ključavnico. Za sebe ni rabil denarja. Sitar ga je zapeljal. Sitar mu je obljuboval, da bo dobil posojilo in mu bo vrnil. Podpisal je zanj tudi menice. Nadalje se je izgovarjal, da si sam ne more pojasniti, kako je bil ugotovljen primanjkljaj 38.367 din za kolke. »Moral jih je kdo iz miznice ukrasti,« je mirno pristavil, »mogoče Sitar, ki je vedel, kje so kolki. Zjutraj sem dostikrat našel miznico odprto, ko sem vedel, da sem jo zvečer zaklenil.« Drugače je skromno živel, ni zapravljal. Predsednik: »Manjkalo je toliko prilog, za katere so bili kolki plačani. Kam so izginile?« Obtoženec mirno: »Meni ni znano. Mogoče so priloge kje drugje. Mogoče je, da jih je kdo uničil.«

Sitar izjavlja, da ni kriv

Stanko Sitar je najprej priznal, da mu je prvi dajal posojila v večjih ali manjših zneskih. Dolžan mu je še okoli 2000 din. Iskal je posojilo.

Predsednik: »Šla sta celo k jasnovidcu na Jelenice! Kdo je plačal vožnjo?« Obtoženec: »Jaz. Vnovčil sem za vožnjo kolke.« Matjašič ga je prekinil: »Šla sva k Skalickemu na Jelenice, da nama pove reče. Bilo je marca 1936. Nisem mu dal kolkov. Vožnjo sem sam plačal.« Predsednik Sitarju: »Imate dolgove, ki niso lepi.« »Ja.« Predsednik: »Oba si nasprotujeta. Eden trdi črno, drugi belo. Grozno sta si v nasprotju. Obtoženec Sitar naposled zanika vsako krivdo in trdi, da je Matjašiču vse vrnil. Dostikrat je vso plačo zapravil.

Še za 15.000 din kolkov

Priča dr. Leopold Grošelj, šef mestnega knjigovodstva, je v podrobnosti očrtal poslovanje glede kolkovanja. Matjašič je imel odlično oceno, vestno je izvrševal službo, vsak mu je popolnoma zaupal. Nanj je pritiskal Sitar, ki je imel slabo oceno. Od marca meseca, ko je letos bila zadeva odkrita, ni glede kolkov nobenega primanjkljaja. Mnogo prilog je od priče določena revizijska komisija našla nekolikovanih v miznici. Našli pa so pozneje poleg onih 837 prilog še 90 prilog nekolikovanih. Za nje je bil izdan znesek 15.000 din. Mnogo prilog pa še niso našli.

Zaslišane so bile še druge priče, tako snazilka Marija Marenče, uradnik Mušič, sluga Perne Fran in druge priče. Perne je izjavil: »Preveč dobra prijateljica sta si bila. V »kšetu« je Matjašič zapeljal Sitar.« Ko je bila zadeva odkrita je prvi obtoženec dejal priči: »Vsa lumparija je prišla na dan.« Sitar je bil velik zapravljivec, so omenile druge priče.

Matjašiča je branil odvetnik dr. Milan Subić, Stanka Sitarja pa ex offio odvetnik dr. Lojze Campa. Po daljših izjavanjih državnega tožileca, zastopnika mestne občine komisarja g. Pelca, ki se je procesu pridružil z odškodninsko zahtevo občine v gore-njem znesku, in branilcev je sledila

kratka sodba

Oba sta kriva, da sta kot javna uslužitelja mestne občine ljubljanske poneverila kolke v znesku nad 1000 din in da sta s tem zakrivila zločin-stvo uradne utaje po §-u 319 k. z. Vsak je bil obsojen zaradi omenjenega zločina na 5 mesecev strogega zopora in to nepogojno. Plačati imata solidarno stroške kazenskega postopanja. Obtožena sta si pridržala pravico tridnevne roka za priziv. Državni tožilec pa je prijavil priziv zaradi prenizke kazni.

K avtomobilski nesreči pri Gorjah

Gorje, 20. oktobra.

O avtomobilski neereči na Zatrniku, to je na cesti med Gorjami in Mrzlim studencem, pri kateri sta se smrtno ponesrečila g. Kunstelj Jakob, gostilničar in trgovec iz Zg. Gorij, in g. Kenda Ivan st. bivši hotelir na Bledu, hudo ponesrečila pa gđ. Sodja Verica iz Mrzlega studenca, poročamo še naslednje podrobnosti.

Tovorni avto Resmana Jožeta iz Zapuž, katerega je šofiral njegov šofer Sušnik Marjan, je vozil na Pokljuko v Sporthotel Pokljuka premož za kurjavo in sicer je peljal ta dan drugič. Ko se je vračal nazaj nekaj pred 5 popoldne, so sedli pri hotelu v prazni avto, in sicer v kabino g. Kenda, g. Ulčar Matko in njegov 5 letni sinček. Pri Mrzlem studencu sta pa prisledla v karoserijo g. Kunstelj in gđ. Sodja.

Ko so privozili ob četrt na šest do km 4,4, to je nekako na pol pota od Mrzlega studenca do Gorij, so dohiteli dva voznika, ki sta imela težko naložena voza s smrekovimi hlodi. Ker ju je hotel avto prehiteti, je dajal znamenja in sta se voznika res nekoliko umaknila. Šofer, misleč, da ima že dovolj prostora, je zavozil na levo, pri tem se je pa zaradi teže avtomobila na levi strani cesta vdrla in tako se je avto prevrnil dvakrat in obležal

nekako 12 m pod cesto. G. Kunstelj in gđ. Sodja, ki sta bila zadaj, sta odletela iz avtomobila. Gosp. Kunstelj je priletel z glavo v kamen in ostal na mestu mrtev; gđ. Sodja je pa karoserijo pritisnila in ji zadala tako hude poškodbe, da se bori s smrtjo. Potniki, ki so bili v kabini, so se z avtomobilom vred valjali do mesta, kjer je ta obležal. Čudno naključje je, da sta se iz kabine, v kateri je bil g. Kenda popolnoma stlačen, rešila skoraj nepoškodovana g. Ulčar s sinčkom in šofer.

Na mestu so se takoj zbrali ljudje, ki so nudili prvo pomoč. Hudo ponesrečeno gđ. Sodjevo so prenesli v prvo hišo, gđ. Kunstelju in Kendi pa ni bilo več pomoči, ker je takoj nastopila smrt. Poklicali so tudi takoj zdravnika na pomoč iz Gorij in Bleda, da so spravili ponesrečene v domači kraj. Razumljivo je, da je nastalo na kraju silno razburjenje in sočustvovanje z prizadetimi družinami. G. Kunstlja so pripeljali ob pol 9 zvečer na dom, katerega je zjutraj zapustil zdrav in vesel. g. Kendo so pa istočasno odpeljali na Bled. Pogreb g. Kunstelja bo v četrtek ob 4 popoldne v Gorjah. Na kraj nesreče so takoj prihiteli tudi orožniki, ki so uvedli preiskavo, koga zedene pri tej nesreči krivda. Gotovo pa je, cesta za tako velik promet je preozka in bo treba resno misliti na prepotrebno razširitev.

Dr. Bogdan Breclj:

S kongresa jugoslovanskega in češkoslovaškega ortopedskega društva

V dnevih 17., 18. in 19. oktobra je bil v Belgradu skupni kongres jugoslovanskega in češkoslovaškega ortopedskega društva, katerega so se udeležili tudi predstavniki Poljske in Bolgarske, kar je podalo kongresu vseslovenski značaj. Otvoritev kongresa samega, ki mu je predsedoval docent dr. Jovčič, je pokazala, koliko važnost polagajo na to panogo medicine ne samo zdravniški krogi in zdravstvene institucije, marveč tudi vse javne oblasti. Otvoritvi so prisostvovali zastopnik Nj. Vel. kralja, minister za telesno vzgojo naroda dr. Miletič, zastopnik ministra za soc. pol. in narodno zdravje dr. Mihajlovič, češkoslovaški poslanik dr. Gresta, predstavniki naših fakultet, številnih društev in socialnih ustanov, kakor tudi ortopedi iz vseh delov države.

Od inozemcev so se udeležili kongresa predsednik češkoslovaškega ortopedičnega društva prof. Zahradniček (Praga), predsednik francoskega ortoped. društva prof. Rocher, prof. Mikula (Bratislava), prof. Frejka (Brno), docent Gruca (Lwow), docent Boičev (Sofija) in dr.

Prva glavna tema na kongresu je bila posvečena prirojenemu izpahu kolčnega sklepa ter njegovemu ortopedskemu (docent Jovčič) in kirurškemu zdravljenju. Statistični podatki iz vseh delov naše države kažejo, kako izredno pogosta je ta prirojena okvara pri nas (cirka 30.000 primerov) ter kakšni so uspehi zgodnjega in poznega zdravljenja. S pravočasnim zdravljenjem v prvem letu starosti, po možnosti celo v prvih mesecih po rojstvu, je mogoče doseči stoddostno ozdravljenje ter tako obvarovati od rojstva okvarjene pred trajno pohabljenostjo. V svojem referatu je prof. Spišič (Zagreb) posebno poudaril potrebo razširiti to spoznanje med ljudstvo ter ga podučiti o nujnosti zgodnjega zdravljenja takih in sličnih primerov. S projekcijo lastnega filma, ki je žel vesplošno pohvalo, je obenem tudi nakazal pot, kje je pričeiti s praktičnim delom. Le na ta način bo omogočeno od rojstva pohabljenega usposobiti za enakovredne člane človeške družbe, jim zagotoviti poznejšo delazmožnost, drža-

vo samo in mnogotere socialne institucije pa izdatno razbremeniti.

Druga glavna tema je bila posvečena zdravljenju kostnih poškodb v vojni ter vprašanju, kako odpraviti nesrečnikom pred trajno invaliditeto. Dr. Florschütz (Zagreb) je v svojem referatu podal izkustva modernega zdravljenja kostnih poškodb, ki so v stanu znatno zboljšati rezultate prejšnjih načinov zdravljenja ter zmanjšati število rentnikov po obratnih nezgodah ter invalidov po vojnih poškodbah. O organizaciji takega zdravljenja, predvsem v času vojne, je govoril gen. D. Danič (Belgrad), naslanjajoč se na najnovejša izkustva italijansko-ahesinske vojne. Ustanoviti je treba posebne centrale za takojšnje kirurško-ortopedsko zdravljenje kostnih poškodb. Taka centrala mora biti pod vodstvom strokovnjaka ter opremljena z moderno aparaturo in prenosljivim rentgenom. Izkušnje so pokazale, da se take centrale lahko ponašajo s 50 odstotno boljšimi rezultati zdravljenja kostnih poškodb kot pa ostale vojne bolnice. Posebna epo-

Gospodinjka šola „Mladika“ v Ljubljani — danes vzoren zavod

Kakor je bilo pod bivšo ljubljansko občinsko upravo vse mestno gospodarstvo močno zavoženo, tako tudi zavod »Mladika« ni bil izvezt iz te nesreče. Vendar se je novi upravi posrečilo spraviti zavod v gospodarsko ravnovesje in danes nudi zavod vse pogoje za uspešno izpolnjevanje naloge, ki mu je poverjena.

Danes je »Mladika« samostojen mestni zavod, ki ga že dve leti upravlja poseben kuratorij desetih članov. V kuratoriju so zastopniki mestnega sveta (4), zastopnice iz meščanstva (3), 2 zastopnika društva »Mladika« ter zastopnik mestnega poglavarstva. Ko je novi kuratorij prevzel upravo »Mladike«, je posvetil vso svojo skrb za izboljšanje zavoda. Že v preteklem letu je izvršil precej popravil, letos pa so bili vsi prostori na novo preurejeni, spalnice preslikane, obnovljeno je bilo posteljno perilo, odeje, žimnice, po sobah so bili pomnoženi radiatorji (centralna kurjava), zlasti v hladnejših sobah. Izboljšana in pomnožena je razsvetljava, vsi prostori so higienično opremljeni tako, da zavod res v vseh oziirih ustreza modernim zdravstvenim načelom in deklic lahko z veseljem stanujejo v zavodu. Prenovljena je tudi kuhinja, za katero je bilo nabavljeno mnogo nove posode, zlasti porcelana, v shrambah pa so namestili nove omare. Nova je tudi sušilnica za sušenje perila.

Za eventualno obolelo gojenke so uredili posebno izolirano bolniško sobo. Nastavljena je bila bolniška sestra, katere skrb je brigati se za zdravstveno stanje gojenk. Zavod ima poleg tega še stalno na razpolago zdravnika. Vse te novosti so bile potrebne, da se zaščiti zdravje gojenk. Omeniti je še, da je poleg bolniške sobe urejena posebna kuhinja za bolnice.

Kuhanje v gospodinjki šoli se poučuje po najmodernejših načelih glede pravilno sestavljenih hraniv. Razen v skupnem pouku, se učijo učenke še posebej kuhanja za tri osebe; pri tem se mora vsaka gojenka vaditi v smotni sestavi proračuna za obed, kar je važno za zdravo gospodinjstvo varčevanje. Kuhajo na plin, elektriko in štedilnik, povsod a posebno pažnjo na smotno porabo toka, plina in drv. Jedilniki so izbrani za fino meščansko

Zvestemu služabniku — čast

Danes poteka 40. leto, odkar je Stefan Jagodič prišel iz zele-nega Stajerja v Ljubljano, ter nastopil službo v »Zavetišču sv. Jožefca«, ki se je takrat imenovalo »Hiralnica«. Če gleda Stefan danes nazaj v pretekle čase in primerja sedanje »Zavetišče« z nekdanjo »Hiralnico«, kot jo je on našel pred 40. leti, se mora pač čuditi tolikemu napredku. Kamor pogleda, vse novo ali vsaj prenovljeno, kapela, perišnica itd. Vsega bi pač ne mogli naštet. Tudi Stefan se nam je spremenil. Prišel je v »Hiralnico« kot postaven mladenič, sedaj pa hodi, sicer še vedno čvrst, a vendar že precej osivel mož in gleda napredek ter misli: »K vsemu temu delu sem dodal tudi jaz nekaj samega sebec. Ni mu žal potrošenih sil, saj ve, da gre vse v korist ubogih starikov in bolnikov. Ni si s svojim delom zaslužil bogastva in ne odlikovanj, pa vendar je vesel, ker ve, da ga čaka zato plačilo po smrti.

Vemo, da je naš Stefan ponižna in skromna duša in da ne želi, da bi ga hvalili, prav posebno pa ne, da bi ga »dajali v časopise«. Vendar se nam zdi potrebno, da to storimo, če ne že zato, da bi dali Stefanu zaslužno hvalo, pa vsaj zato, da bodo imeli drugi zgled, kakšen mora biti dober služabnik.

Náš Stefan vstane vsako jutro že ob 4; ob pol 5 ga najde že pri sv. maši. Okrog 6 gre na svoj od-delek, da postreže svojim bolnikom. Ko je opravil vse pri bolnikih, se prične prav za prav šele njegovo pravo dnevno delo. Treba je po raznih opravkih v mesto. Tu hodi od mešnega pogrebneža zavoda na pošto, od urada do urada, pritiska aljuge po trgovinah in privatnih hišah. Marsikaj zanimivega bi vedel Stefan povedati o teh svojih potovanjih. A ni se treba bati. Če ne more povedati kaj dobrega, pa rabi molči. Zavod »« na njega popolnoma zanesa in mu zaupa važne in zaupne opravke. Ko je v me-stu vse opravil, bi lahko počival, a tega ne prenese njegova pridna narava. Takoj si poišče kako delo in skuša biti kolikor mogoče v hiši koristen. Njemu je pri srcu blagor zavoda ter zanj deli in molči.

Tudi čita rad naš Stefan, seveda ne kakih romanov, pač pa dobre lieta. Doigo je že naročen na »Domoljuba« in »Bogoljubac«. Kot je mož drugače redkobeseden, vendar ves ožiri, ako je treba kje zastaviti kako besedo za dober tisk in ga tudi rad podpira. Za svojo osebo je Stefan zelo varčen in skromen, za drugega pa dobrega srca in odprtih rok. Vsa dobra dela vrši tako tiho in skrito, da se lahko reče, da ne ve levica, kaj dela desnica. Kot vnet Marijin družbenik se vedno trudi, da bi čim več svojih mlajših tovarišev pripeljal pod Marijino zastavo. Je tudi goreč častilec presv. Rožnjega Telesa. Vsako noč od četrta na prvi petek v mesecu gre k skupni molitveni uri od polnoči do 1. Da bi si čim več zaslug nabral za svojo dušo, se je vpisal tudi v tretji red. Pa ne mislite, da se zato naš Stefan, ker je pobožen, žalostno drži. Ne, obratno je res! Če je prilika, se rad od srca nasmeje, saj, kdo se pa more tako od srca nasmejati, kot tisti, ki ima z Bogom čiste račune.

Pokazali smo danes samo nekoliko, kakšen je naš Stefan. Za njegov 40-letni jubilej mu želimo, naj ga ohrani Bog zavodu, da bo tu praznoval čvrst in vesel še svoj polstoletni jubilej zvestega dela! Za zaključek pa izrazimo željo: Bog nam daj take zvestih služabnikov, kot je naš Stefan.

menica o tem predlogu je bila poslana pristojnim oblastem.

Poleg glavnih tem so bili na kongresu podani številni referati domačih in inozemskih ortopedov o drugih edobnih problemih ortopedije. Na svečanem banketu v Dero-cerle je iz številnih govorov izvenela prirsčna vzajemnost brateških narodov, ki jih družijo ne samo znanstvene, marveč tudi narodnostne in idejne vezi. — Kongres je zaključil predsednik češkoslov. ortoped. društva prof. Zahradniček s povabilom vseh navzočih na prihodnji vseslo-vanski ortopedski kongres, ki bo l. 1938 v Pragi. — Po končanem kongresu je bil prirejen skupni avto-busni izlet na Oplenac.

kuhinja in za navadno meščansko kuhinjo. Toda gospodinjki pouk se ne omejuje le na kuhanje, temveč pridejo na vrsto vse panoge gospodinjstva: peka kruha, serviranje, dalje šivanje perila in obleke, vrtnarstvo, za kar jim nudi priliko bližnja mešna vrtnarija, nakupovanje živil na trgu itd. Pred zaključkom šolskega leta napravijo še poseben te-

čaj za nego dojenčka v Dojem domu. Pouk pa dopolnjujejo še razni poučni izleti.

Poskrbljeno pa je tudi za razvedrilo gojenk. Na prostornem vrtu lahko gojijo športne igre; omo-gočen jim je obisk gledališča v spremstvu gospa, za domačo zabavo skrbijo radio. V zavodu se na željo poučuje tudi glasba (klavir, itd.).

Iz navedenega je razvidno, da je novi kuratorij vsestransko poskrbel za to, da more zavod nuditi gojenkam vse, kar je potrebno za vzgojo dobrih gospodinj.

Shod JRZ v Kamniku

Na sliki je videti samo del zborovalcev. Že teh je pa več kakor še enkrat toliko, kolikor jih je videl poročevalec »Slov. Naroda«

Drobne novice

Koledar

Četrtek, 21. oktobra: Uršula in tovarišice, mučenice; Hilarijan.

Novi grobovi

† V Velenju sta odšla po večno plačilo rudar Vinko Janežič in čevljarški mojster Martin Hudales. Oba sta bila odločna, verna moža in velika trpina. Janežič se je pred 9 meseci v rudniku ponesrečil in od takrat ni vstal. Hudales pa je imel neozdravljivo bolezen v ustih. Pogreb prvega je bil v torek, pogreb drugega bo v četrtek popoldne ob treh. Naj ljubi Bog obema poplača strašno trpljenje in tolaži njune svojce!

Osebnosti

Na filozofski fakulteti v Ljubljani so bili diplomirani gđ. Francka Jauh (zemljepija), gđ. Ada Hyblak (zemljepis) in I. Frankič (zgodovina). Čestitamo!

Obiščite v Mariboru prvovredni restavrant VELIKE KAVARNE.

Obenji zbor Okrajne kmečke zveze za okraj Maribor levi breg bo, kakor je bilo že objavljeno, dne 24. oktobra 1937 ob 9 zjutraj. Ne bo pa v Zadrugi gospodarski banki, kakor je bilo prvotno objavljeno, temveč na Vinarski soli v Mariboru ob isti uri, in sicer iz razloga, ker bo v Zadrugi gospodarski banki sadni sejum. Ponavljamo, da je za odbornike Krajevne kmečkih zvez udeležba obvezna, vabijo pa se vsi kmetje, člani krajevnih kmečkih zvez, kakor tudi vsi ostali kmetje in prijatelji kmečkega gibanja. Torej na evidenca dne 21. oktobra t. l. v Vinarski soli na manifestaciji naše kmečke samozvesti in naših pravic. — Odbor.

Za letošnji občni zbor Družbe sv. Rafaela vlada toliko zanimanje, da pričakujemo večjo udeležbo. Zato smo najeli malo dvorano v hotelu Union. Vsem udeležencem sporočamo zato, da bo občni zbor Družbe sv. Rafaela ne v pisarni Družbe, temveč v mali dvorani hotela Union v ponedeljek 25. oktobra ob 4 popoldne. Vsi prijatelji naših Slovencev na tujem vladno vabljeno. Odbor bo predložil v potrdjenje tudi pravilnik in ustroj nove izseljenke zbornice.

Nov način borbe proti nesamostojnim zobotehnikom. Prejeli smo: Javnosti je znana borba, ki jo vodimo nesamostojni zobotehniki proti zakonu o zobozdravstvenih in zobotehnikih iz l. 1930. S tem v zvezi smo izdali brošuro »Za pravice zobotehnikov«, ki je bila na merodajnih mestih in v javnosti z razumevanjem sprejeta. Ta pošten način naše borbe je odločno zavrnil vse nasprotne argumente. V tej onemoglosti pa skušajo nekateri ljudje našemu gibanju škodovati s tem, da razširjajo v javnosti in na gotova mesta tendenčna podtikanja, češ zobotehniki so komunisti. Odločno izjavljamo, da smo strogo strokovna organizacija, zato imajo taka podtikanja prozoren namen. Z razširjevalci takih vesti bomo temeljito obračunali! — Zveza nesamostojnih zobotehnikov Jugoslavije.

Razirna krema „LA TOJA“

je visoko koncentrirana in vsled tega zelo izdatna

Cestna kontrolna služba. Uprava policije v Ljubljani opozarja vso javnost, da je uvedla cestno kontrolno službo po vseh cestah dravske banovine iz razloga, da se že enkrat upostavi red na naših cestah sploh in pa, da se tako vsaj delno prepreči vedno bolj in bolj množične prometne nesreče. Cestne kontrolne patrulje že poslujejo od 17. oktobra t. l. ter imajo nalog, da vsak, tudi najmanjši zapažen prekršek cestnega reda prijavijo v strogo kaznovanje. Zato naj vsi vozniki z motornimi ali vprežnimi vozili kakor tudi kolesarji in pešci začno resno upoštevati in se točno držati predpisov cestnega reda, predvsem naj pa vozijo tako, da bo promet na cestah neoviran in varen.

Straža v viharju šteje 3 izvide jutri. Poroča o delu Akcije za izpolnitev univerze, o vlogi kominterne na pariski razstavi, o skupščini SDZ, o srednji soli. Slede članki: Katoliška akcija, Sociološke šole, Njihov Pregled akademskega kulturnega in političnega življenja, Katoličani in literatura, dva sestavka za misijonsko nedeljo, Skrb za našega kmeta in drobne zanimivosti pod naslovom Iveri. Tednik »Straža v viharju« stane na leto 35 din in se naroča pri upravi: Ljubljana, Miklošičeva c. 5. Dobi se tudi v trafikah. Kdor želi, lahko naroči tam tudi vezan lanski letnik »Straže v viharju« — zlasti važni so sestavki o Katoliški akciji! — za 32 dinarjev.

Solnce! - Morje! - Split!

Novootvorjeni Pension NADA - Bačvice
30 dnevno bivanje do aprila 1900 Din

»Svetla pot«, spisal dr. Fr. Jaklič, prof. v Ljubljani. Obsega 300 strani, založila Jugoslav. knjigarna v Ljubljani. Cena vezani knjigi 48 din. — Na stvaren in tehten način, v prikupni, poljudni obliki govori o najvažnejšem in najkopičnejšem vprašanju mladinske vzgoje in samovzgoje — o seksualnem problemu, o čistosti na verski podlagi. Od pravilne rešitve tega vprašanja zavisi ne le zasebna sreča mladega človeka, ampak tudi poznejša sreča družine, ker je čista mladost najboljša in najzanesljivejša priprava za srečen zakon. Pri čitanju se človek vnovič živo zave čistejšega življenja, pa tudi vse nesreče, ki kakor maščevalka hodi za seksualnimi zablodami. Vabljivo so opisani pripomočki za ohranitev in zopetno dobitve čistosti. Stvarno je opisan pravičen odnos med fantom in dekletom in razlike med njuno duševnostjo. Njena bogata vsebina je dragocena tudi za starše in vzgojitelje. Z največjim pridom pa jo bodo uporabljali g. veroučitelji in dušni pastirji ter voditelji naših fantovskih in dekliških odsekov, katerim bo nudila obilo gradiva, katerega jim je dosedaj primanjlovalo.

Vreme. Evropa: Val hladnega zraka se še vzdržuje nad Evropo ter povzroča pretežno vedro vreme z jutranjo meglo v zapadni, srednji in južnovzhodni Evropi. — Jugoslavija: Vedro po vsej kraljevini z malo oblačnostjo v sredini države in v južnih krajih. Jutranja megla v dolinah rek in kotlinah. Temperatura je malo padla na severnem in vzhodnem delu in narasla v ostalih krajih. Maksimalna temperatura Mostar 23, minimalna Ljubljana —2 stopinj. — Napoved za danes: Vedro po vsej kraljevini s povečano oblačnostjo v nekaterih krajih. Jutranja megla bo v dolinah rek in v kotlinah. Slaba košava bo v Podonavju. Temperatura bo narasla.

V službenem listu kraljevske banke uprave dravske banovine od 20. t. m. je objavljen »Prvi

zakon o izredni državni podpori in ureditvi pokojninskih prejemkov«, dalje »Uredba o spremembah in dopolnitvah episka luksuznih predmetov k uredbi o odmeri in pobiranju davka na luksuse«, »Pravilnik o obveznem nošenju službene obleke (uniformiranja) gozdarskega osebja pri upravi državnih gozdov«, »Predpis o mlinih z napravami za prečiščanje, presejevanje in razvrščanje meljavcev in »Telefonski promet z Grčijo in Italijo«.

Huda slana v okolici in mestu. Včeraj zjutraj se je v vzhodnem in severnem delu ljubljanske okolice pojavila slana, ki je na mnogih vrstovih pomorila lepo cvetoče raznovrstne dalije in škodovala deloma tudi krizantemam, ki so sicer zelo odporne proti mrazu. Na aerodromu je termometer zaznamoval prvič letos jeseni temperaturo pod ničlo — 1,5 stop. C. Prav tam je bila najhujša slana, dalje okoli Ježice, St. Vida, Dravelj in Zg. Šiške. Zanimivo je, da je vrtovmom na Barju in ob Dolenjski cesti slana prizanesla. Tam je bilo sicer jutro brez običajne megle, toda slane ni bilo.

Tečaj za francosko trgovsko korespondenco. Francoski inštitut bo otvoril v ponedeljek, dne 25. oktobra tečaj za francosko trgovsko korespondenco, ki se bo vršil na Trgovski akademiji, Bleiweisova cesta 8. Interesenti naj se prijavijo pisмено ali ustno Francoskemu inštitutu, Narodni dom, ali pa tudi služitelju trg. akademije, Ukovina znana mesečno 15 din.

Nesreča pri delu. Včeraj se je na neki žagi pri Kočevju ponesrečil 66 letni delavec Janez Perpar, doma iz Mirne peči. Perparja je stisnil hlood tako močno, da mu je polomil več reber. Perpar je bil prepeljan v ljubljansko bolnišnico.

KINO SLOGA

prinaša veliki glasbeni film

SINFONIJA LJUBEZNI

KARIN HARDT (Liebeserwachen) WALTHER RILLA

Glasba: Čajkovski. — Sodeluje: Heinrich Schlusnuss, komorni pevec

10 minut lahko dalje spi oni, ki za zajtrk jemljejo Ovomaltine. Z zajtrkom si zagotovimo potrebno telesno energijo za pol dne. Ako bi vsak telesni in duševni delavec vzel za zajtrk 2 do 3 žlice Ovomaltine v mleku, bi se hitro s tem pripravil, kako lahko in ugodno opravlja svoje delo.

Pri korpušentnih ljudeh se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenka voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katere se uporablja brez posebnih dijet. »Franz-Josefova« grenka voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Ogl. reg. S. br. 20474/33.

Pod pokroviteljstvom propagandnega komiteja internacionalne razstave v Parizu organizira generalna direkcija drž. železnice svojo poslednjo ekskurzijo na pariško razstavo z odhodom iz Ljubljane 31. oktobra ob 1.40. Program te ekskurzije je sestavljen tako, da udeleženci obenem posetijo francosko metropolo in svetovno razstavo, katere uspeh pritegne vedno več obiskovalcev in to po zelo ugodnih cenah. Število obiskovalcev je preseglo 20.000.000, a dnevi obisk beleži približno 300 do 450 tisoč obiskovalcev, kar predstavlja številno prebivalstvo katerega večjega mesta. Za časa bivanja v Parizu si ogledajo organiziranci metropolo z avtokari in to pod strokovnim vodstvom, celodnevni sprehod po razstavi, kakor tudi izlet v Versailles. Cena tega potovanja (ki obsega vozino do Pariza in nazaj, ogled Pariza in razstave, izlete v okolico, stanovanje, zajtrk in en obrok v Parizu) znaša z odhodom iz Ljubljane 1560 din. Povratek te ekskurzije je v Ljubljano dne 8. novembra ob 4.17. Za vsa natančna pojasnila se obrniti na društvo »Putnike«, ki je v vsakem večjem kraju na svetu.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenice.

Zanimiva razstava ženskih ročnih del v vseh tehnikah vezanja, kvačkanja in pletenja, izdelanih z MEZ predvsem za ročna dela v Ptuju, Društveni dom, odprta od 19. oktobra do vključno petka, 22. oktobra 1937, dnevno od 10 do 18 nepretrgoma. Vestop prost. Ne prodaja se!

Ljubljana

dne 21. oktobra 1937.

Gledališče

Drama. Četrtek, 21. oktobra: »Tarekinova smrt«. Red četrtek. — Petek, 22. oktobra: ob 15: »Julij Cezar«. Dijaška predstava. Globoko znizane cene od 14 do 2 din.

Opera. Četrtek, 21. oktobra: »Amaconke«. Red A. — Petek, 22. oktobra: Zaprt. (Gostovanje opere v Celju: Evangeljnik.)

Predavanja

Selezijanska prosveta na Kodeljevem. Drevi ob 8 v kino dvorani Mladinskega doma prvi prosvetni večer, na katerem predava g. inšpektor Dolenc o pok. dr. Kreku.

Semperski fantovski odsek ima drevi zanimivo skiptično predavanje urednika Mirka Javornika.

Svetovna razstava v Parizu je naslov IV. predavanja v vrsti zanimivih predavanj, ki jih prireja Klub esperantistov v Ljubljani. Predavanje, katerega bodo spremljale krasne skiptične slike, bo danes, četrtek, zvečer ob 8 na Cankarjevem nabrežju 7. I. Predava g. Mizerit Deziderij. Vabljeni vsi esperantisti.

Sestanki

Fantovski odsek sv. Jakob ima drevi točno ob 8 svoji redni sestanki. Na sestanku predava g. dr. Franci Leskovec o potovanju na pariško razstavo. Novi člani dobrodošli.

Društvo posetnikov novih hiš vabi svoje člane na izredni občni zbor, ki bo v soboto 23. oktobra ob 8 zvečer v restavracijskem prostoru hotela Strudel, Dalmatinova ulica v Ljubljani. Na sporedu je sprememba pravil in ljubeznosti. Vestop je dovoljen samo društvenim članom.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa cesta 41; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Uštar, Selenburgova ulica 7.

Dražba premoga. Dne 23. oktobra t. l. ob 11 bo v tovrnem skladišču postaje Ljubljana glavni kolodvor licitacija enega vagona premoga v kockah 15.000 kg.

Zima na Jadranu

Mesečne cene od oktobra do aprila 1000—1200 din

Onim, ki potrebujejo odmora in želijo izogniti se zimi, nudi Pension „NADA“ v Splitu — Bačvice najugodnejše bivališče. Krasna, mirna lega, velike, čiste in zračne sobe. Popolna domačnost

Maribor

Dvojni jubilej gđ. Terezije Leskovarjeve

Gospodična Terezija Leskovar obhaja te dni dvojni jubilej: 60 letnico rojstva in 25 letnico zveste in požrtvovalne službe v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Jubilarinja se je rodila v župniji Čadram pri Slov. Konjicah in je sestra bivšega oblastnega predsednika dr. J. Leskovarja. Pred 25 leti je vstopila v službo v Cirilovi tiskarni v prodajalni na Koroški cesti 6. Ze pod rajnim ravnateljem dr. Jerovškom je bila v trgovini najskrbnejša in vodilna moč. Dr. Jerovšek je v svoji trgovski dalekovidnosti nekaj let po prevratu osnoval na Aleksandrovi cesti prvo in največjo podružnico ter za njeno voditeljico postavil gđ. Leskovarjevo, kjer naša jubilarinka še danes plodonosno deluje. Življenje dobre tete Terezije je bilo tesno povezano s Cirilovo tiskarno in s »Slov. gospodarjem«, ki je vedno zahajal v njeno rojstno hišo. Za razširitev »Slovenskega gospodarja« je že kot dekle mnogo storila, za njenega 25 letnega službovanja pa se je za vodilni list »Slov. Stajerjac« toliko trudila, da ji dolguje veliko zahvalo.

Ob priliki lepega jubileja življenja in dela jubilarntki tudi mi najpriščneje čestitamo!

Misijonska nedelja. Prihodnja nedelja se obhaja kot vesoljni misijonski praznik. V mariborski stolnici bo pri blagoslovni sv. maši zjutraj ob pol sedmih skupno sv. obhajilo za vsa katoliška društva. Popoldne se bodo v zakristiji sprejemali novi udje misijonske bratovščine.

Nova palača »Ljudske samopomoči« na Aleksandrovi cesti je sedaj popolnoma dograjena ter so vsi prostori že zasedeni. Blagoslovitev krasnega poslopja, s katerim je ves mestni del pred kolodvorom mnogo pridobil, bo v nedeljo popoldne. Sv. maša za pokojne člane društva državnih in samoupravnih upokojencev bo v frančiškanski baziliki v nedeljo ob pol 12. Med sv. mašo bo pel moški zbor »Maribora«.

V proslavo češkoslovaškega narodnega praznika bo mariborsko gledališče uprizorilo Čapkovo »Belo bolezen«.

Poročili so se: Marvin Viktor, ključ. drž. žel. in Ruč Ljudmila; Petak Alfred, strugar in Apanner Alojzija; Antonič Rudolf, ključavničar drž. žel. in Huzel Zorka; Vogrin Florijan, črko-slikar in Stern Marija; Pečecnik Jožef, narednik vodnik in Kušec Katarina; Zdražil Oto, mehanik in Kropce Cecilija; Žagar Alojzij, tov. del. in Gomzi Magdalena; Weiss Julij, frizer in Frančes Kristina; Maurič Franc, podpregl. fin. kontr. in Logar Jožeta. Novoporočencem obilo sreče!

Umrla je v splošni bolnišnici v starosti 57 let gospa Marija Voglar, soproga organista od Sv. Jurja v Slov. goricah. Naj počiva v miru!

M Glasbenimi predstavami bo pričelo mariborsko gledališče šele v začetku novembra. Kot prvo delo bo uprizorjena Schubert-Berthejeva opera »Pri treh mladenkah«.

Meljska prosveta. V nedeljo bo redni se-stanek Meljskega prosvetnega društva ob 16. uri. M Prodaja cvetja za Vse svetnike. Mestno poglavarstvo opozarja, da so upravičeni prodajati umetne vence in šopke samo oni, ki imajo tozadevno obrtno pooblastilo. Poljedelci smejo prodajati cvetlice, ki niso umetno gojene. Tudi smejo iz svojega cvetja vezati in prodajati preproste vence in šopke. Osebe, ki prodajajo na trgu razne veje, ki služijo za pletenje vencev in za dekoracije ter so namoljene na raznih iglavcih, kakor na gladkem boru, duglaziji, jelki in smrekah, pa se morajo izkazati s potrdilom pristojne občine. Kdor tega potrdila ne bo imel, ne bo smel prodajati.

Tragična smrt v vrelci vodi. Usodno se je ponesrečil pri Gor. Lendavi 2-letni Silvester Rogač. Oče je odšel iz hiše po opravkih, mati je ležala bolna v postelji, mali Silvester pa se je igral poljudni služkinje v kuhinji, ki je na stedišču grela velik lonec vode za perilo. Ko je lonec z vrelo vodo postavila na tla, je nesreča hotela, da je fantku spodenilo ter je padel na glavo v vrelo tekočino. Posledice so bile strašne. Dekla ga je vsega do kosti opočenega potegnila iz vode ter je mero z malega nesrečnika kar v kosih odpadalo. Umrl je čez nekaj minut.

Otroci so zažgali. Zaradi otroške nepredvidnosti je zgorel hlev in gospodarsko poslopje posestnika Jurija Žilka pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah. V nevarnosti je bila tudi stanovanjska hiša, katero pa so sosedje obvarovali pred uničenjem. Škoda je znatna, zavarovalnica pa le malenkostna.

72 kokoši ukradli. Pred okrožnim sodiščem se je zagovarjala včeraj drzna trojica povsem mladih tatov, ki so vlamjali v kurnike posestnikov v okolici Sardinja ter jim odnesli nič manj kot 72 kokoši in 2 purana. Najstarejši je dobil 6 mesecev strogega zapora, drugi 4 mesece, tretji pa je bil samo posvarjen.

Gledališče

Četrtek, 21. oktobra ob 20.: »Revizor«. Red A. Petek, 22. oktobra: Zaprt. Sobota, 23. oktobra ob 20.: »Sodnik Zalamej-eki«. Premiera. Bloki veljajo.

Motorno kolo v avto

Gornja Radgona, 19. oktobra.

Včeraj se je pripetil na križišču ceste Slatina Radenci-Kapela hud karambol. Gostilničar Ilesič Franc iz Šratove pri Slatini Radencih si je sposobil od trgovca e sadjem g. Fekonje njegov BSA 500 ccm močan motor in se z njim odpeljal na Kapelo. Okrog četrta na 4 popoldne se je pripeljal od Kapela in na križišču, kjer stoji gasilski dom, naletel na tovrni avtomobil, ki redno prevaža elatino v Varaždin. G. Ilesič je v kritičnem trenutku zgubil prisotnost duha in zavozil naravnost v hladilnik nasproti vozečega tovrnega avtomobila. Udarce je bil silen in motorist je obležal nezavesten na cesti. Prvo pomoč mu je nudil dr. Sedlaček iz Slatine Radenci, ki je tudi odredil prevoz ponesrečenca v bolnišnico v Mursko Soboto. Poleg notranjih poškodb ima g. Ilesič dvakrat zlomljeno levo nogo in hujšo poškodbo na levi rami. Iz bolnišnice nam poročajo, da g. Ilesič še vedno leži v nezavesti. Neureča je tem žalostnejša, ker doma sprauje za očetom troje nepreskrbljenih otrok.

»Slovenec« vsakomur na razpolago. Tukajšnji trgovec Hrastelj Joža je dal napraviti na ograjo svojega vrta desko, na katero vsak dan prilpi naš list. Tako je tudi prav, saj je pri nas mnogo čitatev, ki nimajo sredstev za nakup dnevnikov.

Novi davki v Italiji

Poročali smo že o novih davčnih ukrepih italijanske vlade, katere je sklenil ministrski svet dne 19. t. m. Dodatno navajamo še nekaj podrobnosti o novih ukrepih italijanske vlade.

Z odlokom ministrskega sveta so bile ustanovljene tudi nove obline, med katerimi je v provinci Rim »Guidonia Montecelio« z znanim letališčem, občina Carbonia na Sardiniji, središče sardinskega premogarstva in občina Raška (Arsia) v Istri, kjer je tudi veliko središče premogovne industrije. Občina Raška bo imela 7.411 ha površine in okoli 10.000 prebivalcev.

Po lanskem posojilu, ki ga je morala dati hišna posest, so sedaj na vrsti delniške družbe. Vse delniške družbe v Italiji bodo morale plačati izredni davek 10% na delniško glavnico in vse rezerve, slednje največ do 160% delniške glavnice. V onih družbah, ki so zadnja tri leta izkazovale pasivno bilanco, se zniža davek na 2,5%, pri onih družbah, ki so imele samo zadnje leto pasivno bilanco, pa znaša davek 5%.

Po podatkih Italijanskega statističnega letopisa za leto 1936 je znašala na koncu leta 1936 delniška glavnica vseh delniških družb (17.375 družb) 47.782,3 milij. lir. Po bilancah družb za 1933—1934 je izkazovalo od 10.952 vseh družb z glavnico 41.145,7 milij. lir dobiček 5670 družb z glavnico 31.483,5 milij. dobička skupno 2.140,7 milij. izgubo pa 5282 družb z glavnico 9.662,2 milij. skupno

izgube 1.700 milij. lir. V letu 1934—1935 so od 12.015 družb z glavnico 40.209,4 milij. lir imele dobiček: 6586 družb z glavnico 33.810 milij. skupno dobička 2.157 milij. izgubo pa je izkazalo 5429 družb z glavnico 6.899,4 milij. lir v skupnem znesku 866,9 milij. lir.

Če vzamemo, da se je položaj od tedaj naprej izboljšal, lahko računamo, da bo novi davek prinesel čez 4,5 milijarde lir od aktivnih družb in 1,5 milijarde lir od pasivnih družb.

Obdavčitev »e raztegne tudi na kooperativne družbe, katerih glavnica znaša nad 20.000 lir.

Pri obdavčitvi se bo upoštevalo tudi, koliko so posamezniki določili podpisale lanskega 5% posojila, koliko imajo državnih papirjev v listnici in koliko drugih delnic imajo v listnici. Novi davek je plačljiv v 15 polletnih obrokih počenši z 10. marcem 1938, torej do 10. junija 1940. Če katere družba davek takoj plača, se ji odšteje 8% obresti letno.

Nadalje je povznan tudi davek na poslovni promet od 2,5 na 3%, donos tega davka je znašal leta 1935—1936 1.310,6 milij. lir in se bo torej povečal za nad en četrtil milijarde lir.

V zvezi s temi novimi obdavčitvami pa je zanimivo, da je inozemski kapital, in sicer oni, ki bo investiran v Italijo do 31. decembra 1939, dobil znatne davčne olajšave glede nasledstvenih taks, za prenos lastnine v primeru smrti itd.

Končno je izvedena unifikacija tujkega davka.

ki nam kaže, da je bilo poleg posojil mestne hranilnice mestni občini zadnje posojilo najugodnejše po posojilnih pogojih.

Tako ima na pr. pravilnik za podeljevanje dolgoročnih hipotekarnih posojil Osrednjega urada za zavarovanje delavcev zelo stroge pogoje in varnostne predpise za dovoljevanje posojil. Poleg zastave hiš, vpisa zastavne pravice, je morala občina dati uradu tudi originalne zavarovalne police. Nadalje je v pr. Pokojninski zavod zahteval tudi podpisano bianco-akcepta in dveh žirantov poleg drugih pogojev, katere je stavil ob priliki pogajanj o posojilu pa tudi v sami zadolžnici. Drž. hipotekarni banki je morala mestna občina zastaviti del svojih dohodkov, dovoliti vknjižbo zastavne pravice na raznih stanovanjskih objektih, izročiti originalne zavarovalne police poleg vknjižbenih izjav.

Zaradi tega je smatrati posojilne pogoje Pošt. hranilnice za najugodnejše. Pošt. hranilnica je zahtevala samo zastaviteljev dohodkov in predložitve akcepta, ni pa bilo potrebno predložiti kakšne posebne cesijske izjave, s katerimi bi mogla Pošta hranilnica na račun dolga direktno od davčne uprave zahtevati plačilo anuitet. Tudi se ni v zadolžnicah nikoli postavljala kakšna zlata klavzula niti ni zahtevala kakšne vknjižbe zastavne pravice na mestnih objektih. Poleg tega je tudi obrestna mera razmeroma ugodna, tako da moremo smatrati posojilo Pošte hranilnice med posojili, naitimi v zadnjih letih, za najugodnejše po posojilnih pogojih.

Mednarodni borzni indeks. V preteklem tednu se je mednarodni borzni indeks (za delnice) znižal od 9. do 16. oktobra od 66,5 na 64,9% (podlaga so tedaj v začetku leta 1927 kot 100). V primeri s stanjem pred mesecem dni znaša znižanje 7,7%. V primeri s stanjem za sredo avgusta pa 15,1%. Na posameznih borzah je znašal indeks 16. oktobra (v oklepajih podatki za 14. avgust): Newyork 82,1 (122,4), London 70,6 (75,8), Amsterdam 59,0 (74,2), Stockholm 25,8 (30,7), Curih 61,0 (70,0), Dunaj 59,3 (67,6), Praga 87,2 (101,3), Berlin 47,0 (48,6), Milan 117,5 (131,1), Pariz 53,6 (57,2), Bruselj 50,4 (65,3) %.

Kongres hišnih posestnikov v Zagrebu. V soboto in nedeljo praznuje Društvo hišnih lastnikov in zemljiških posestnikov v Zagrebu petindvajsetletnico svojega obstoja. Ob tej priliki bo svetčan občni zbor društva kakor tudi zborovanje glavne zveze hišnih posestnikov iz vse države.

Cene orehov za izvoz v Nemčijo. Dodatno k naši včerajšnji vesti o izvozu orehov v Nemčijo sporočamo, da so odobrene naslednje cene: 24/26 mm 36 mark, 26/28 mm 39 mark, 28/30 mm 41 in 30 mm 43 mark.

Nova kratkovalovna postaja v Belgradu. Odbor za državne nabave je sklenil dodeliti dobavo nove kratkovalovne postaje za Osrednji tiskovni urad nemški tvrdki Lorenz, ki je postajo ponudila za 293.000 mark. Moč nove postaje bo 10 kilovotov, povečati pa se more na 20 kilovotov.

Pretvoritev tekstilne industrije v delniško družbo. Zagrebška tekstilna tvornica Vilim Rainer se izpremeni v istoimensko delniško družbo z glavnico 5.000.000 din, od česar znaša apor dotedanje tvrdke 4.990.000 din.

Travnica za bombažno industrijo, d. d. v Zagrebu. Bilanca za 1936 izkazuje pri glavnici 4,0 milij. din čistega dobička brez prenosa 2,5 (0,95) milij. din. Bilančna vsota 57,56 (57,45) milij. Tudi

odpisi so bili lani znatni. Za podjetje je značilno, da ima med aktivih izkazanih 1,0 milij. din v blagajniških zapisnikih.

Vpisi v trgovinski register: Triglav, d. d. za proizvodnjo in prodajo prometnih sredstev v Ljubljani, člani uprave Ljubič Josip, Jenko Tihomil, Budna Kazimir, ing. Bloudek Stanko in dr. Stanger Uliše, nadalje je bila vpisana tvrdka Škrinjar in Dolenc, prej Vladimir Schell, strojno in umetno ključavničarstvo v Mariboru, Miklošičeva 6.

Vpisi v zadržni register: Strojna zadruga v Biški vasi, r. z. z. o. z., Sadržarska zadruga v Rušah, r. z. z. o. z., Travniska namakalna zadruga v Turčinu, r. z. z. o. z.

Zadržna zveza v Ljubljani, r. z. z. o. z. ima redno glavno skupščino v ponedeljek 8. novembra ob 10 dopoldne v frančiškanski dvorani v Ljubljani. Dnevni red je naslednji: 1. Odobritev zapisnika o zadnji glavni skupščini. 2. Poročilo načelnika. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za 1936. 5. Volitev odbora. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Kemperla Franca, pos. in lastnika elektrarne v Češnici št. 32 (sodni okraj Škofja Loka), narok za sklenjanje poravnave 25. novembra, oglašiti se je do 18. novembra, nadalje je uvedeno o imovini Lukman Antonije, posestnice in gostilničarke v Ločici št. 4 pri Polzeli, narok za sklenjanje poravnave 18. novembra, oglašiti se je do 10. novembra, nadalje o imovini Povaleja Edvarda, trgovca v Mariboru, registriranega pod tvrdko »Eklepizova Edvard Povaleja« v Mariboru, narok za sklenjanje poravnave 22. novembra, oglašiti se je do 16. novembra, nudi 40%.

Izpremembe v trgovinskem registru. Firma Ing. A. M. Stebi ima odslej naziv Pavlič Leopold, zastopstvo škodovnih zavodov. — Pri Ljudski tiskarni v Mariboru se izbrisejo člani upravnega sveta: Svetek Franc, Juršič Šime, Ošlak Josip, Stanko Jurij, Krušec Adolf in Vrankar Vinko, vpisejo pa: Jelen Adolf, Petecan Josip, Trnovšek Ivan, Pšeničnik Anton, dr. Jelenc Celestin in Čeh Alojzij. — Pri Kreditni banki v Murski Soboti se vpiseta upravnika svetnika: Bac Ljudevit in Riturup Alojz.

Borza

20. oktobra 1937.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen v Ljubljani in Zagrebu na 288 denar, v Belgradu na 237,20—238,80. Avstrijski šiling je v Ljubljani popustil na 8,82—8,92, v Zagrebu na 8,795—8,805, v Belgradu na 8,7472—8,8472.

Grški boni so beležili v Zagrebu 29,625 do 30,325, v Belgradu 29,90 blago.

Italijanske lire so nudili v Belgradu po 1,97. Nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 13,80 do 14, nadalje so beležili v Zagrebu za konec novembra 13,65—13,85, za konec decembra 13,60 do 13,80, za konec januarja 13,70 denar, za konec februarja 13,65 denar in za konec marca 13,60 denar.

Devizni promet na zagrebški borzi je dosegel 2.160.093 din, na belgrajski 1.900.000 din. Efektivni promet je v Belgradu narasel na 1.350.000 din.

Ljubljana — tečaj s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2305,16—2109,76
Berlin 100 mark	1738,52—1752,40
Bruselj 100 belg.	729,95—735,02
Curih 100 frankov	996,45—1003,52
London 1 funt	214,26—216,31
Newyork 100 dolarjev	4298,50—4334,81
Pariz 100 frankov	146,32—147,76
Praga 100 kron	151,43—152,51
Trst 100 lir	227,14—230,23

Curih, Belgrad 10, Pariz 14,6925, London 21,53, Newyork 494,50, Bruselj 73,24, Milan 22,87, Amsterdam 240,25, Berlin 174,55, Dunaj 80,25 (81,80), Stockholm 111, Oslo 108,20, Kopenhagen 96,125, Praga 12,20 (13,65), Varšava 82,20, Budimpešta 83,25, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,52, Buenos Aires 130.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% invest. posojilo 94—96, agrarji 53—55, vojna škoda promptna 415—417, begluške obveznice 76,50—77,50, 4% severni agrarji 51—54, 8% Blerovo posojilo 94—96, 7% Blerovo posojilo 85,50—86,50, 7% posojilo Drž. hip. banke 100—101, Trboveljska 220—235.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 94 denar, agrarji 53—54, vojna škoda promptna 415—417, za konec decembra 414 denar, begluške obveznice 77,25 denar, dalm. agrarji 75 denar, 4% sev. agrarji 52,50 denar, 8% Blerovo posojilo 94—96, 7% Blerovo posojilo 85—85,50, 7% posojilo Drž. hip. banke 100 denar. — Delnice: Narodna banka 7350 denar, Priv. agrarna banka 208—212, Trboveljska 220—240, Gutmann 45 denar, Osiješka sladk. tovarna 170 bl., Dubrovačka 420—440 (440), Jadranska plovba 420—430, Oceania 275 denar.

Belgrad. Državni papirji: 7% invest. posojilo 95,50 denar, agrarji 53,50 denar, vojna škoda promptna 415,50—417 (416), za konec novembra 415,50 denar, decembra 415,50—416 (415,50), januarja (415,50), begluške obveznice 77,75—78,25 (78,77,75), dalm. agrarji 76—76,25 (76), 4% sev. agrarji 53,50—54, 8% Blerovo posojilo 94,50—95, 7% Blerovo posojilo 85,50—85,75, 7% posojilo Drž. hip. banke 100,25 denar. — Delnice: Narodna banka 7400—7600, Priv. agrarna banka 212—215 (213 drobni komadi).

Dunaj. Borno poslovanje je potekalo danes v prijaznem razpoloženju, posebno ker so tudi v inozemskih tržiščih prihajala ugodna poročila. V kulisi se je večina tečajev okrepila, posebno Alpine, Rima, Waagner in Semperit. Tudi v zagradi so izboljšanja prevladovala. V splošnem so se izpremembe gibale v ozkih mejah. Beležili so: Donavskosavskojadranske obligacije 61,20, avstrijske stavne srečke iz leta 1926 17,55; delnice: Creditanstalt-Bankverein 259, Nar. banka 163,50, Steg 26,30, Steweg 28,05, Magnesit 83,25, Trboveljska 25,62, Alpine 42,70, Rima Murany 83, Steyr-Daimler-Puch 228, Leykam 66, Semperit 78,70.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica bč. 176—178, srem. 175—177, slav. 176—178, ban. 171—180, bč. ladja Tisa 181 do 183, bč. ladja Begej 180—182. — Otrubi bč., srem., ban. 95—99, bč., juto vreče, ladja 100—102. — Tendence mirna. Promet srednji.

Živina

Ljubljanski živinski sejum 20. oktobra. Prignanih je bilo (v oklepajih število prodanih glav): 77 (22) volov, 58 (19) krav, 26 (18) telet, 28 (3) prašičev, 620 (88) prašičkov za rejo, 101 (30) konj in 13 (3) žrebet. — Cene so ostale iste kot na prejšnjem sejumu, le pri prašičkih za rejo se je poznal pritisk velike ponudbe, ki je potlačil cene od prejšnjih 140—240 na 100—200 din. V ostalem so bile cene tele: voli I. vrste 5,50—6, II. vrste 4,75—5,25, III. vrste 4—4,50, krave debele 4—5,50, klobasarije 2,50—3,50, teleta 7—8 din za kg žive teže, prašički za rejo 100—200 din komad, konji po kakovosti in velikosti 400—3500 din za komad.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

V Kranju, dne 18. oktobra t. l. Voli I. vrste din 6,50, II. vrste din 5,75, III. vrste din 5,25 za 1 kg; telce I. vrste din 6,50, II. vrste din 5,75, III. vrste din 5,25 za 1 kg; krave I. vrste din 5,50, II. vrste din 5, III. vrste din 4,75 za 1 kg; teleta I. vrste din 8, II. vrste din 7,50 za 1 kg; prašiči, špeharji din 9, pršutarji din 8 za 1 kg. Goveje meso I. vrste: prednji del din 10, zadnji del din 12; II. vrste: prednji del din 8, zadnji del din 12; III. vrste: prednji del din 7, zadnji del din 9 za 1 kg; svinjina din 16 za 1 kg; svinjska mast din 19 za 1 kg; slanina, suha din 20—24 za 1 kg; čisti med din 20—24 za 1 kg; goveje surove kože od 12 do 14 din, telečje surove kože od 14—16 din, svinjske surove kože od 9—11 din za 1 kg; pšenica din 225, ječmen din 200, rž din 215, oves din 160, koruza din 140, lizol din 200, krompir din 75, lucerna din 1890, seno din 50 do 60 slama din 30 do 40 za 100 kg; jabolka I. vrste din 350, II. vrste din 300, III. vrste din 225 za 100 kg; hruške I. vrste din 550, II. vrste din 500, III. vrste din 375 za 100 kg; češnje, suhe I. vrste din 950, II. vrste din 850, III. vrste din 800 za 100 kg; pšenična moka din 325, koruzna moka din 240 za 100 kg.

Širite katoliško časopisje!

Dravsko polje

Nujna potreba povečanja šole je v Sv. Marjeti. Vaščani so premalo uvideli, ker ne privoščijo svojim otrokom niti temeljite osnovnošolske izobrazbe. Šaj stroške bi pa nosila vsa občina Rače, ki je še precej velika. Treba je računati tudi s tem, da bo morda Marjeta pripadala kdaj manjši občini in bodo tedaj stroški za posameznika večji. Občina določa v vsakoletnem proračunu za to šolo menda 50.000 din, pa tudi do tega denarja nikdar ne pride. Treba je takoj najeti brezobrestno posojilo ali vsaj nizkoobrestno, ki ga bo občina potem že priložena odplačevali kot so to storili v St. Janžu. Z najetjem denarjem je treba šolo čimprej povečati, da bo prostora tudi za Prepolje, ki gostujejo v St. Janžu. Ob tej priliki izrazim svoj dvom o nujni potrebi predelave oken na starem šolskem poslopiju in to še v prvi vrsti sedaj, ko so pravkar minile domnevne poletne in desetdnevne jesenske počitnice. S temi okni bi se gotovo moglo počakati do prihodnjega poletja, to je 9 mesecev, če smo čakali doslej okoli 35 let. To je sicer delo šolskega odbora, ki pa mora gledati tudi na šolske otroke, ne samo na morebitno udobnost kogarkoli.

Kulturni obzornik

Zgodovina Ciril-Metodijskega gibanja

Odlični cirilmetodijski delavec na Moravskem in dekan cirilmetodijske bogoslovne fakultete v Olomoucu dr. František Cinek je spisal za 1050. obletnico smrti sv. Metoda veleslavnim knjigo: *Velehrad vere. Duhovna zgodovina Velehrada*. Ker je zgodovina učitelja življenja, bo vsak prijatelj cirilmetodijskega gibanja in cirilmetodijski delavec z velikim zanimanjem in še večjim pridom vedno znova segal po tej duhovni velehradski kroniki, ki nam v govorniškem živahnem slogu in v poljudni obliki podaja jasno, na temeljnih zgodovinskih raziskovanjih osnovano sliko o Velehradu tako tesno spojenega cirilmetodijskega gibanja med katoliškimi Slovani, zlasti med Moravami in Slovenci. Pisatelj je bil že par let poprej v obširnih delih obdelal življenje in delo obnovitelja Velehrada in slavnega pokrenitelja ter ljudskega širitelja cirilmetodijske misli nadškofa olomouškega dr. Ant. Cirila Stojana, obenem pa v posebni knjigi podal zgodovino narodnega probujanja moravske duhovščine v pojožefinski dobi (1778—1870) v cirilmetodijskem pravcu.

Nova knjiga podaja nekaj sestav (sintezo) prejšnjih del pisateljev in zaokroža podrobna raziskavanja v veličastno in velepušno celoto. V prvih poglavjih nam iz eive etarodavnosti pred očmi vstaja velehradsko svetilišče, ki so ga

Velehrad viry. Duhovni dejiny Velehradu. Lidové knihkupectví a nakladatelství v Olomouci. 1936. Cena broširani nad 750 strani in mnogo lepih fotografiskih posnetkov oblegajoči knjigi je izredno nizka: 50 Kč; v celoplatno prekrasno vezan izvod stane 60 Kč.

duhovni sinovi sv. Bernarda — beli menihi cistercijani — po svojem običaju posvetili v čast prebl. Devici Mariji Vnebovzeti. Beli menihi iz Zapada so v 13. stoletju navezali svoje delovanje na delo svetih slovanskih blagovestnikov iz Mariji povečene Carigrada ter iz močnega Marijinega svetilišča obnovili in razširili češčenje sv. Bogorodice po vsej Moravski. V drugem stoletju po ustanovitvi velehradskega samostana se že začne na Moravskem slovesno obhajati praznik sv. Cirila in Metoda, cirilmetodijski Velehrad oživi v cistercijskem samostanu. Po burnem valovanju naslednjih stoletij se v sredi 17. stoletja velehradska cirilmetodijska dediščina razvije v bujnim razcvetu baroka in prekrasno obnovljena velehradska bazilika postane simbol obnovitvenega razuma cirilmetodijskega katoličanstva v 18. stoletju. Toda istega leta kakor našo Stično (1784) je zasedla cvetoče cerkevno življenje pod okriljem velehradskega samostana uničujoča elana jožefinskega prosvetljenstva: najsvetejši pomnik cirilmetodijskega dela, najzgovornejši tolmač slovanskih blagovestnikov in graditeljev krščansko-slovanske prosvete je bil obojen na pogin. V svetilišču Marijinem na Ciril-Metodovem Velehradu je vladala puščoba razdeljanja...

Okoli l. 1830 pa je obenem z obnovo in poglavitno verskega življenja med moravsko duhovščino znova vstalo tudi zanimanje za cirilmetodijsko zapuščino. Na pobudo brnskega profesorja bogoslovja Františka Sušila so se moravski bogoslovci in mladi duhovniki začeli navduševati za vzore cirilmetodijskega prosvetnega in verskega dela ter vzgajati v dejanski ljubezni do slovanske domovine in vesoljne cerkve. L. 1850 se je ustanovilo med moravsko duhovščino društvo Dedičtvi (Dediščina) sv. Cyrila in Metoděje, — njemu na čelo je bil postavljen Fr. Sušil — ki je napovedal duhovni boj zoper novodobno pogansost za cirilmetodijsko zapuščino in obnovo krščanskega duha ter za povratak od matere cerkve odvržanih vzhodnih bratov k edinosti. Cirilmetodijski ogenj,

ki sta ga vžgala Fr. Sušil in naš svetniški A. M. Slomšek s svojo molitveno bratovščino, znamenite cirilmetodijske obletnice: 1863 tisočletnica prihoda slovanskih apostolov na Moravsko, 1869 tisočletnica smrti sv. Cirila, 1885 tisočletnica smrti sv. Metoda, ki so se obhajale z velikimi slovesnostmi in spisi. Sad, zlasti zadnje obletnice, je bila ustanovitev Apostolstva sv. Cirila in Metoda, ki je nadaljevalo in prenovilo zamisel Slomškove bratovščine. V velehradskem samostanu so začeli l. 1890 nadaljevati delo belih menihov sinovi sv. Ignacija; pod njih vodstvom je Velehrad zopet postal ognjišče duhovnega preporeda na Moravskem. Na pobudo Apostolstva sv. Cirila in Metoda so se začeli l. 1907 vrstiti na Velehradu mednarodni znanstveni kongresi za cerkevno zedinjenje, ki so razširili apostolsko misel in delo cerkvenega zedinjenja med vsemi katoliškimi narodi. Svetovna vojna je sicer lepo se razvijajoče cirilmetodijsko delo za čas prekinila, toda ko je stopil l. 1921 na nadškofovski prestol sv. Metoda ustanovitelj Apostolstva sv. Cirila in Metoda dr. Ant. Ciril Stojan, se je cirilmetodijsko gibanje med Čehoslovani v tesni zvezi z obnovo verskega življenja začelo vnovič krasno razvijati. Mejniki živahnega razvoja cirilmetodijskega gibanja po smrti nadškofa Stojana za njegovega velikega naslednika, metropolita nadškofa dr. Leopolda Prečana so: l. 1924 četrti mednarodni kongres za cerkevno zedinjenje na Velehradu, l. 1925 mednarodni kongres za proučevanje vzhodnega bogoslovja v Ljubljani, l. 1927 tisočletnica rojstva sv. Cirila in peti mednarodni kongres na Velehradu, l. 1929 tisočletni jubilej svetovnega bogoslovja v Pragi, l. 1932 šest mednarodni kongres na Velehradu, l. 1935 tisočletni jubilej spomin smrti sv. Metoda, l. 1936 jubilejne slovesnosti ob priliki 1050 letnice smrti sv. Metoda in sedmi mednarodni bogoslovni kongres za cerkevno zedinjenje.

Delo učenega profesorja dr. Fr. Cinka daje o vsem tem razvoju veleslavnih zgodovine ciril-

metodijskega gibanja nazorno in izčrpno sliko in zasluži za naše strani globoko hvaležnost. T. K.

Staline contre l'Europe. Drobna brošura, ki jo je napisal Jacques Bordoux, član Instituta in ki jo je izdala založba Flammarion v Parizu. V tej brošuri (46 strani) dokazuje pisec na podlagi originalnih tekstov, kako je kominterneta že davno pred nastopom armade pripravljala sistematično državljansko vojno. Tajno je bila sestavljena celo že vlada z Largo Caballero na čelu. Pisec pa tudi dokumentarno dokazuje rovanje kominterne v Franciji in tesne vezi, ki vladajo med Španko in francosko ljudsko fronto. Brošura stane 2 franka.

Komunizam in krščani. Tak je naslov knjige, ki jo je iz francosčine prevedel dr. Krsto Spalatin in ki jo je izdala nova založba »Istina i život« kot prvo svoje delo. (»Istina i život«, predstavnik D. Zanko, Ratkajev prolaz 1/I. Zagreb). Knjigo so napisali v francosčini Ducattillou, o. p. (največji del), Alexandre Marc, Nikolaj Berdjajev, Denis de Rougemont in Daniel Rops z uvodom Fraciosa Mauriaca od Francoske akademije. Za hrvaški prevod pa je napisal posebni predgovor Daniel Rops.

To delo je zaslužio, da je bilo prevedeno iz francosčine v hrvaški jezik, ker je eno redkih del o komunizmu, ki obravnava to perečo sodobno vprašanje z veliko večino in znanjem in predvsem z mirno objektivnostjo, ki z veliko stvarnostjo obravnava vzroke komunizma, njegovo miselnost, argumentacijo, sredstva in cilje, ki jih hoče doseči. Pri tem dobro loči protinaravni filozofski sistem marksizma od proletarskih mas in njihove psihe, v kateri slede komunističnim naukom.

Knjiga je pisana znanstveno in predpostavlja višjo naobrazbo. Prav toplo jo priporočamo naši inteligenci ter študentski mladini, ki ne bi hotela seči po francoskem izvirniku. V hrvaški izdaji stane 30 din. Naroča se pri: Jeronim Malinar, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21.

5000 let stara kultura v Indiji

Nove izkopanine v Indiji pričajo o 5000 let stari visoki kulturi

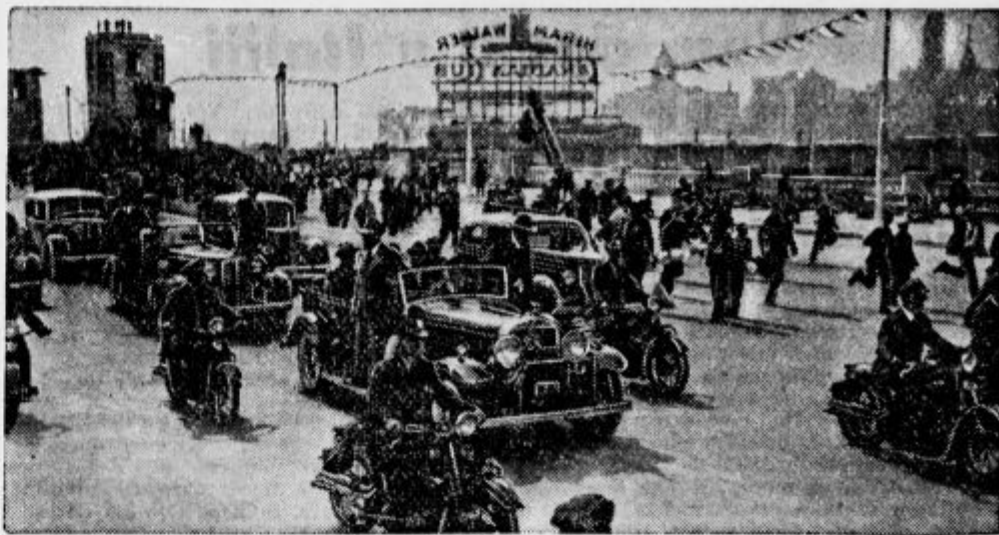
Ob reki Indus, kakih 200 kilometrov nad Hajderabadom, se sedaj razteza pusta pokrajina, ki pa ni bila vedno tako pusta in prazna, kakor danes. Pred 5000 leti so se tamkaj najbrž dvigale cvetoče pokrajine z lepimi mesti, kar dokazujejo najnovejša izkopavanja. Tam so že leta 1922 začeli kopati Indijanci, da bi odkrili sledove nekdanje indijske kulture. Za njimi se je te naloge lotil angleški učenjak sir John Marshall, ki je imel na razpolago dovolj denarja. Temu se je posrečilo, da je odkril najprej mesto »Mohenja-daro«. Gomilo mrlčev. Zadnji dve leti pa so tamkaj odkrili še dve drugi mesti, ki sta cveteli nekako med leti 3250 in 2750 pred Kristusovim rojstvom. Ta izkopavanja so dokazala, da je v tistih starodavnih mestih pred 5000 leti bila tako visoko razvita stanovanjska kultura, ki je v marsičem podobna sedanji moderni. Ta kultura se je po vseh znakih razširjala na ozemlju, ki je kakih 1500 kilometrov dolgo in 1000 kilometrov široko.

Značilno je, da so bile vse hiše teh mest, tudi najrevnejše, zgrajene nad zemljo iz dobro žgane opeke. Sicer je znano, da so v tistih časih reveži prebivali le v kočah, zgrajenih iz posušene ilovice. Prav tako je zanimivo, da je bilo vse mesto preskrbljeno s popolno podzemeljsko kanalizacijo, v katero se je stekala vsa voda iz hiš. V hišah so imeli dobro zidane greznice, v katerih se je nabiralo vse, kar ni bilo tekoče, medtem ko je tekoče odpadke pobral kanal, ki jih je odvedel v glavni kanal. Kanali pa so bili tako veliki, da je po njih lahko hodil odrasel človek, ne da bi se mu bilo treba pripogibati. Mnogo hiš je imelo dobro izoli-

rane sobe, v katerih so bili vodnjaki, v katerih so pomivali in se kopali. Kjer je potreba nanekaj, so izolirali zidovje z asfaltom. Našli so celo stranišča s sedeži. Tudi tukaj so cevi narejene iz dobro sežgane glinice ter napeljavane v kanal. Po nekaterih hišah so kuhinjske odpadke metali v odprtine v zidu, kjer so bili narejeni stenski kanali v podzemlje.

Sredi mesta je bilo veliko kopališče, ki se lahko da primerjati s pompejanskimi izza cesarskih časov. Sredi kopališča je bil plavalni bazen, okoli njega pa cela vrsta stebrovja. Za stebrovjem pa so bile posamezne kopalne kabine.

Prehrano prebivalstva, ki je bilo vsekakor na visoki kulturni stopnji, je oskrbovalo poljedelstvo in trgovina. Najvažnejši vlogi je imela pšenica, ječmen in datlji. Izmed domačih živali so ugotovili doslej čebuja, bivola, buše, ovce, svinje, slone in velblode. Jedli pa so tedanjim prebivalci tudi perutnino, želve, ribe, sočivje in sadeže. Lovili so bizona, nosoroga, tigra, opico, medveda in zajca. Našli so orožje najbolj različnih vrst, vendar nobenega meča. Orožje je narejeno iz brona ali iz kamna. Iz iste snovi so narejene sekire, žage, srpi, britve. Zeleza takrat še niso poznali. Pač pa so našli 558 pečatnikov, ki so predstavljali različne živali. Na njih so odkrili tudi doslej neznan pisavo, katere še niso mogli razvozlati. Kakih 160 izmed teh pisemskih ostankov je na las podobnih pisavi, katero so odkrili na tako zvanih Velikonočnih otokih. O ljudeh tiste kulturne periode pa doslej še ni nič znano. Ohranjenih je le nekaj redkih plastik, ki pa ne povedo mnogo.

Ameriški predsednik Roosevelt se prvi v spremstvu policije na motornih kolesih pelje čez novi orjaški most v Chicagu.

Ne išči žene med spiritisti!

Mlada žena nekega madžarskega trgovskega agenta je pred ogrskimi sodišči tožila svojega moža za mesečno preživnino, ker jo je bil brez vzroka zapustil. Oba sta prišla na obravnavo, kjer sta si povedala vse, kar jima je težilo srce. Mož je ugovarjal zoper tožbo svoje žene ter zahteval, naj

sodišče njeno tožbo zavrne. To pa je utemeljeval takole:

Žena ni vredna, da bi jo še nadalje podpiral. Nekoč, ko je bil še samec, se je na prigovarjanje svojega prijatelja udeležil seje spiritistov. Na tisti seji se je zgodilo, da je medij v svoji zamaknenosti z grobnim glasom začel klicati njegovo ime, rekoč: »Brat Emerik! Julija je tukaj. Ona postane tvoja žena!« On sam pa nikdar ni poznal nobenega dekleta tega imena. Zato je bil silno presenečen, ko so mu po spiritistični seji predstavili neko gosposično Julijo, katerega je po seji še spremljala nekaj časa. S svojo mladostjo in lepoto ga je znala pregovoriti, da je še naprej zahajal na spiritistične seje. In dogajalo se je vedno, da je duh na teh sejah venomer prerokoval zakon med Emerikom in Julijo.

Emerik spočetka ni hotel verjeti v spiritizem. Ker pa se je to vedno ponavljalo, se je začel udajati tej misli, da bo morda le prav, če Julijo vzame za ženo. Vendar za trdno odločen še ni bil. Nazadnje pa se je nekega dne na seji »duh« kar razjezil in odločno ukazal Emeriku, da mora vzeti Julijo za ženo. Takemu ukazu se niti Emerik ni mogel ustavljati. Takoj po seji je hitel na Julijin dom, kjer je njene starše poprosil za hčerkinjo roko. Še cele mesece je Emerik veroval v spiritistične duhove, da si je bil že davno poročen. Nazadnje pa se mu je začelo svitati v spiritističnih govorih, da so ga s spiritizmom pošteno potegnili, da so ga lahko zavlekli v zakon z Julijo. »Od tistega časa pa se je moja ljubezen do Julije spreminila v sovraštvo. Preden bi se bilo moglo kaj hujšega zgoditi, sem rajši zapustil dom in ženo ter ušel. Saj me je žena le z zvijačo dobila za moža.« Tako je tarna Emerik, kateremu na podlagi vsega tega nihče ne bo mogel očitati, da je bil kdove kako britten in pameten.

Tega mnenja je bilo tudi madžarsko sodišče, katero je zavrglo vse Emerikove dokazne predloge ter ugodilo ženi tožbi. Svojo razsodbo pa je sodišče takole utemeljilo:

Ne more se trditi, da bi bila žena malo vredna, četudi bi bilo vse res, kar je njen mož Emerik trdil. Ženska ima pač na razpolago nešteto veliko sredstev, da preamni moškega. Nekatere pridobijo svoje budoče moze s svojo lepoto, druga pa z duhovnim orožjem. Če ženska išče svojega moža, sledi le svoji naravni postavi. Tožiteljica pa svojega budočega moža, ki med spiritističnimi sejami nikakor ni bil nesvoboden, nikakor ni varala v svojih telesnih ali duševnih sposobnostih. Če se kakšna ženska poleg nešteto drugih sredstev poslužuje še spiritistične seje, da si dobi moža, to ni nič kaznivega. Tako sodišče. Sicer pa je Emerik sam kriv, čemu pa je hodil med spiritiste.

6000 ur ukradenih

Iz Zeneve poročajo, da se je ženevski tovarni ur Perusset & Didisheim zgodila velika nesreča, ker ji je bilo med vožnjo iz Zeneve v Marseille ukradenih 6000 zapetih ur. Tovarna je namreč poslala v Buenos Aires 6 zabojev ur. V vsakem zaboju je bilo 1500 ur. Ko so zaboje z urami v marsejskem pristanišču nakladali na ladjo, so ugotovili, da so zaboji težji, kakor pa je napisano na tovarnem listu. Vendar se za to razliko niso zmenili, menec, da se je zmotil špediter.

Ko pa so zaboji prišli nazadnje v Buenos Aires pred tamkajšnje carinike, so videli, da je v štirih zabojih namesto ur cement. Vendar je morala ženevska tovarna ur za tiste cementne ploščice plačati tako carino, kakršna je določena za uvoz ur. Saj je bilo na tovarnem listu zapisano, da so to ure in ne cement. Jasno, ko beli dan! Cariniki so menda po vsem svetu enako strogi. Carina za vseh šest zabojev iznaša v Argentini 16.000 švicarskih frankov ali v našem denarju 160.000 dinarjev. Vseh

ukradenih 6000 ur pa je bilo vrednih 92.000 švic. frankov, torej skoraj en milijon dinarjev.

Jasno je, da je švicarska tovarna vložila tožbo. Dosedanja preiskava je dognala, da je blago iz Zeneve odšlo v Marseille v plombranem vagonu. Tja je prišlo v redu. Tatvina se je torej zgodila med vožnjo z železnice na ladjo. Kakor se izgovarjajo francoske carinske oblasti, katere so ure v redu pregledale, je carinska oblast poslala ure z železniške postaje v odprtem tovarnem avtomobilu brez spremstva kakega carinika, ker francoske carinske oblasti nimajo dovolj osebja.

To priliko je torej porabil uzeznani ropar, ki je imel že pripravljene cementne ploščice, približno tako težke, kakor so v vsakem zaboju ure. Ropar, ki je to zasnoval, pa je moral že na podlagi prejšnjih pošilk vedeti, koliko ur pošilja v vsakem zaboju ta tovarna in koliko vse skupaj tehta. Vendar je gotovo, da roparja in njegovih pomagačev ne bodo nikdar prijeli.

19 popotnikov mrtvih pod razbitim letalom

Včeraj smo poročali, da so v Ameriki zelo v skrbeh za usodo velikega letala, ki je iz New Yorka v San Francisco nosilo 16 potnikov ter 3 moze posadke. Za letalom so poslali novo letalo, ki naj poišče sledove za letalom, katero so pogrešali. Dne 19. t. m. je poveljstvo reševalnega letala sporočilo vodstvu letalske družbe, da je našlo ostanke pogrešanega letala. Letalo je vse razbito ter je pod njim mrtvih vseh 19 pogrešanih ljudi. Letalo se je najbrž v megli zaletelo v goro ter se razbilo.

Katedrala v Reimsu posvečena

Preteklo nedeljo so v francoskem mestu Reims po 20 letnem zidanju slovesno posvetili slovečo katedralo, katere je bila med svetovno vojno od nemškega topništva na pol razdejana. Katedrala je bila redka arhitektonska umetnina, katere je bilo silno škoda, da jo je vojna skoraj uničila. Treba je bilo velikih sredstev, da so jo mogli sedaj po vojni rešiti. Na pomoč je prišla Rockefellerjeva ustanova, ki je prispevala velik del, da se ohrani svetu ta redka umetnina. Nekaj je dala državna ustanova lepih umetnosti, silno veliko pa so prispevali zasebniki na Francoskem. Katedralo je posvetil reimski nadškof kardinal Suchard ob navzočnosti papeževga nuncija in več francoskih škofov. Prihodnje poletje pa bodo to slovesnost obnovili ob navzočnosti najvišjih dostojanstvenikov iz Francije in zunanje sveta. Sedaj se pa v posvečeni cerkvi že lahko opravlja služba božja.

Palestinski Judje na čast Masaryku

V »Masarykovem naselju« (»K'far Masaryk«) v Jeruzalemu bodo židovski kolonisti iz CSR postavili Dom kulture, ki se bo imenoval Dom velikega Osvoboditelja Masaryka. Ta dom naj bi postal kulturno središče vseh židovskih kolonistov iz CSR, ki žive v Palestini. Letočasno je mestni svet v Tel-Avivu sklenil, da se bo glavna mestna ulica imenovala po T. G. Masaryku.

Z motornim kolesom skozi gore obroč so skakali italijanski policisti, ko so obhajali v Rimu svoj ustanovni jubilej.

Od povsod

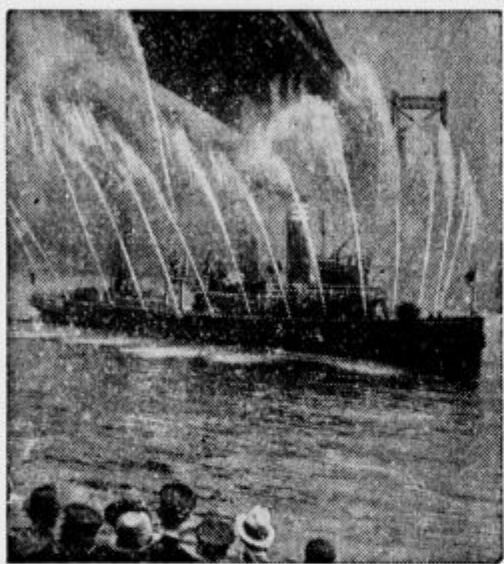
Pravnukinja tirolskega junaka Andreja Hoferja, uršulinka M. Josefa Hofer, je 21. oktobra v uršulinskem samostanu v Reichenbergu obhajala zlati jubilej svojega redovništva. Jubilančka se je rodila leta 1863 v Salzburgu. Krstna botra ji je bila nekdanja mehiška cesarica, nesrečna Charlota, po kateri je otrok pri krstu dobil ime Karlota. Mati Jožefa v svojem samostanu že 43 let vodi petje.

Štiri ladje je potopil vihar v morski ožini Bospor. Pri tem je utonilo tudi 18 mož posadke.

18 kmečkih hiš je zgorelo blizu Milana v severni Italiji v kraju Corla Maggiore. S hišami vred je zgorelo tudi veliko lesno skladišče.

»Veš, zdaj ji bom kar muhe naslikal na kožo, da bodo prave muhe mislile, da je že vse zasedeno!«

Ameriški gasilci znajo. Na sliki vidimo nov gasilski čoln, katerega so kazali v Filadelfiji na reki Delaware. Gasilski čoln ima priprave, katere v eni minuti vržejo v ogenj 45.000 litrov vode.

808 ljudi ustreljenih

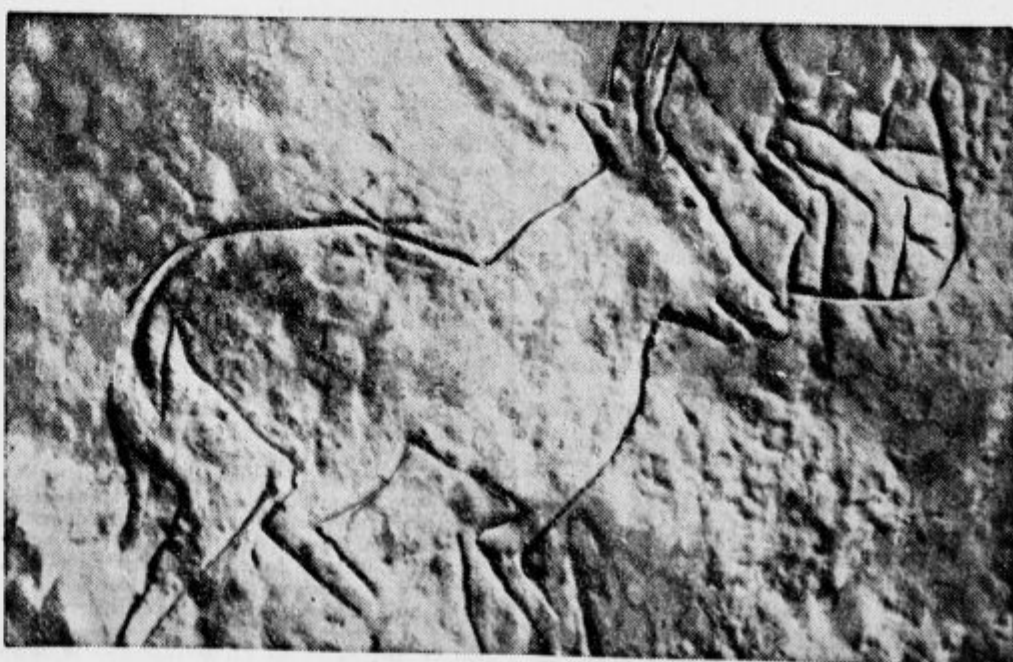
V Sovjetski Rusiji so od avgusta meseca leta 1936 pa do danes sodišča obsodila na smrt 808 obtožencev, ki so bili vsi že ustreljeni. Tako bo 20 letnica sovjetske revolucije, ki jo bodo obhajali dne 7. novembra letos, res kar dovolj krvava. Vzroki usmrtilcev so različni. Zaradi protirevolucionarnega rovarjenja, terorizma in vohunstva je bilo ustreljenih 55 ljudi, med njimi maršal Tuhačevski, Kamenov, Zinovjev in drugi. Zaradi sabotaže na železnicah in delovanja v prilog Japoncev na Daljnem vzhodu je bilo v tem času ustreljenih 414 ljudi. Zaradi splošne sabotaže 4, zaradi uničevanja in zastrupljanja žita 126, zaradi sabotaže v poljedelstvu 68, zaradi sabotaže v industriji 28, zaradi sabotaže na železnicah 9, zaradi sabotaže v vojaških delavnicah 35, zaradi sabotaže v elektrarnah 10, zaradi požigov 18. Zanimivo je, da je bilo zaradi zastrupljanja delavskih otrok ustreljenih 23 ljudi. 21 pa zaradi separatistično-kapitalističnega rovarjenja.

Pogumna poštarica

Iz Piansa na Tirolskem poročajo o pogumni poštarici, katere je s svojim pogumom in prisebnostjo pomagala prijeti dva vlomilca, ki sta vdrli ponoči v tamkajšnji poštni urad ter hotela oropati pošto blagajno. V noči od nedelje na ponedeljek sta se splazila v poštni urad dva vlomilca z najmodernejšim vlomilskim orodjem ter se spravila na blagajno. Poštarica, ki je spala v sosednji sobi, se je zbudila, ker je slišala sumljivo ropotanje. Kmalu je vedela, pri čem je. Naglo se je tudi zavedla, kaj je treba storiti. Ni premišljala dolgo, ampak je brez strahu vstala ter se pri zadnjih vratih po tihem splazila iz hiše. Pohitela je na orožniško postajo, kjer je poklicala orožnike. Ti so brž prihiteli na poštni urad ter zagrabili oba vlomilca še pri delu. Vlomilca sta en Madžar in en Tirolec.

Japonske plesalke v Tokiu gredo v procesiji prosit bogove za zmago japonskega orožja.

Risba, ki predstavlja košuto. To sliko so našli vrezano v skalo v neki votlini na Bavarskem. Strokovnjaki trde, da je ta risba iz zgodnje kamene dobe, torej stara 20.000 do 60.000 let. Risba iz te dobe je vsekakor zanimiva, presoja glede starosti te dobe pa je manj zanesljiva.

DIN 8.000:-
V DENARJU

DAMO ZANAJBOLJŠE IDEJE

Kupon, ki Vas ne veže na nikak nakup ali stroške, dobite brezplačno pri vsakem prodajalcu žarnic

DIS Domača Industrija žarnic

Celje

c Članski sestanek Krajevne organizacije JRZ v Celju. Drevi ob 8 bo v dvorani v Domu, Samostanska ulica 4, članski sestanek krajevne organizacije JRZ v Celju. Predaval bo priznani gospodarski strokovnjak iz Ljubljane o najaktualnejših sodobnih gospodarskih vprašanjih in konjunkturi današnjega gospodarstva. Sestanek je zelo vreden in se ga zanesljivo udeležite!

c Prva predstava Gledališke družine v Celju v letošnji sezoni. Gledališka družina odpira letošnjo sezono s Kranjčevim »Detektivom Meglow«, komedijo v treh dejanjih. Predstava bo v nedeljo, 24. t. m. ob pol 4 popoldne v Mestnem gledališču. Predprodaja vstopnic v Slomškovi tiskovni zadrugi.

c Celjska policija je prejela 25 letnega brezposelnega delavca Martina S., ki ga je ljubljanska policija izgnala za dobo treh let iz Ljubljane. Martin S. je osumljen, da je ukradel 12. t. m. v pisarni dr. Orožna 1500 din vredno suknjo in črne usnjene rokavice.

c V celjski bolnišnici sta umrla prevžitar Arčan Franc iz Smilklavža pri Skofiji vasi in Skočir Franc, 14 letni kovaški vajenec iz Mozirja. Naj v miru počivata!

c S sekirno mu je presekalo stegno desne noge. V št. Janžu na Vinski gori se je vnel prepir med 52 letnim posestnikom Javornikom Blažem in nekim drugim moškim. Prepir je dovedel do dejanskega spopada, v katerem je omenjeni moški udaril s sekirno Javornika in mu presekalo stegno desne noge. Javornika so prepeljali v celjsko bolnišnico.

c Cercle français v Celju sporoča, da so redni tečaj francoskega jezika, in sicer: nadaljevalni ali konverzacijski tečaj vsak ponedeljek in četrtek ob četrti na 7, začetni tečaj pa ob torkih in petkih ob istem času v lokalni francoskega krožka v Narodnem domu, kjer se še vedno sprejemajo prijave. Knjižnica je odprta vsako sredo od četrti na 7 do pol 8.

c II. propagandni table-tenis turnir v Celju 30. in 31. oktobra. SK Jugoslavija priredi v telovadnici II. nar. šole v Celju propagandni table-tenis turnir v sledečih disciplinah: 1. moštva; 2. single gospodov; 3. double gospodov. 1. v drugi disciplini prejme prehodni pokal, darilo župana g. Alojzija Mihelčiča, ki ga brani g. Lazar (Ilirija) in plaketo. Za ostala mesta in discipline so razpisane lepe plakete. Klube, kakor tudi posamezniki prosimo, da upoštevajo rok prijave, ki je do vključno 29. t. m., ker se poznejših prijavnih ne bo upoštevalo. Zrebanje bo 1 uro pred tekmovanjem, to je v soboto ob 4 popoldne.

Po športnem svetu

Norvežani bodo izvedli prvo tekmovanje v smuku in slalomu 17. marca 1938 pri Königsbergu. Proga za smuk bo dolga 3,5 km ter bo imela 600 m višinske razlike.

Nov svetovni rekord v dviganju uteži je postavil evropski prvak v polteški kategoriji Avstrijec Haller. V obojestrnem potegu je spravil 123,5 kilogramov kvišku. Doslej je branil ta rekord olimpijski zmagovalac Francoz Louis Hostin s 123,0 kg.

Dva nova svetovna rekorda v vožnji z dvo-sedežnim kolesom sta postavila v Milanu angleška dirkača Mills in Paul. Svoj lastni rekord v enourni vožnji z 49.093 km sta zboljšala na 49.991 km, za 50 km sta pa potrebovala 1:00.01,2 uro, kar je tudi nov svetovni rekord.

Norveški prvak v nogometu je postalo moštvo Mjondalen. Pri zadnji tekmi v nedeljo, kateri je prisostvoval prestolonaslednik Olav, je pred 20.000 gledalci premagal omenjeni klub s 4 : 2 svojega nasprotnika Odd Skiena.

Nemško lahkoatletsko prvenstvo leta 1938 se bo vršilo v mestu Breslau o priliki velike in športne prireditve nemških telovadcev.

Madžarskemu atletu Szabo se ni posrečilo zrušiti svetovnega rekorda v teku na 2000 m, ki ga je napovedal za preteklo nedeljo. Sicer je pretekel to progo v času 5:21, kar je za osem desetink sekunde boljše od uradnega svetovnega rekorda Ladoumègue, vendar rezultat, ki ga je dosegel Američan Romani konec avgusta tega leta v Helsinkih s časom 5:16,7, ni mogel dojeti ali celo zboljšati.

Svicaška telovadna zveza je imela preteklo nedeljo svoj letni občni zbor, na katerem je s 169 : 19 glasovom sklenila, da se udeleži mednarod-

Uprava mladinskega lista »Luč« sporoča vsem cenjenim naročnikom lista, da je zaradi velikega naročila in povpraševanja po »Luči«, oskrbljen nov natis in jo bomo lahko prav vsakomur poslali zaželeno število. Istotako je na razpolago še »Vrtece«. Ker imata oba lista letos novo privlačno zunanost ter res krasno vsebino, zato ju prav toplo priporočamo naši mladini.

Sport

nih telovadnih tekem prihodnje leto v Pragi. Pri tem je šlo namreč zato, ali naj se sploh udeleži Svica tekem ali ne. Končno je docela zmagala struja, ki je zastopala stališče, da vrednost tekmovanja ne leži prvenstveno v zmagi, temveč v strem-ljenju po napredku po epopolnitvi.

Pokal severnih držav si je priborila v nedeljo Danska, ki je pred 30.000 gledalci v Kopenhagenu premagala Finsko z 2 : 1 (0 : 1). V celotni borbi je Danska dobila tri zmage.

Lepa zmaga naših tenis-igralcev. V Milanu sta obe končni tekmi v singlu za sredinevropski po-kal med Jugoslavijo in Italijo dobila naša igralca. Končni rezultat je 4 : 2 za Jugoslavijo. Palada je premagal Italijana Quintavalleja (6 : 3, 3 : 6, 6 : 0, 1 : 6, 6 : 2). Punčec pa Palmieri-ja (4 : 6, 6 : 4, 2 : 6, 6 : 2, 6 : 2).

V finalni rugby-tekmi, ki se je vršila v Pa-rizu v okviru svetovne razstave, je Francija pre-magala Italijo s 43 : 5. Tretje mesto je zasedla Nemčija.

Mesto šefa odseka za telesno vzgojo je razpi-sala mestna občina ljubljanska. Proielci, ki se ho-čejo potegovati za to mesto morajo imeti visoko šolo za telesno vzgojo, oziroma enakovredno šolo. Prošnje, katerim je priložiti vse potrebne doku-mente, je vložiti najkasneje do 30. oktobra 1937 pri osebnem oddelku mestnega poglavarstva ljubljanskega.

Vso športno javnost vabimo na izredni občni zbor SK Slovana Ljubljana-Moste, ki se vrši 22. t. m. ob 19.30 v gostilni Meneinger na Šmartinski ce-sti. — Rešite klub, ki je oral ledino nogometu v Ljubljani na pragu 25-letnega obstoja. — Odbor.

Kolesarske dirke »Dolenjace« v Gotni vasi pri Novem mestu bodo v nedeljo, 24. t. m. Vabijo se vsi slovenski dirkači kakor tudi funkcijarnji kole-sarskih klubov, da se po možnosti v čim večjem številu udeležijo teh pomembnih dirk mladega do-lenjskega kolesarskega kluba, ki kot prvi del in se žrtvuje za propagando kolesarskega športa na Dolenjskem. Odhod ljubljancev bo z jutranjim nedeljskim vlakom ob 7.50 z glavnega kolodvora.

Razpis

II. propagandna table-tenis turnirja v Celju, dne 30. in 31. t. m. — SK Jugoslavija priredi v telovadnici II. nar. šole v Celju propagandni table-tenis turnir v sledečih disciplinah: 1. moštva; 2. single gospodov; 3. double gospodov. Prvi v drugi disciplini prejme prehodni pokal, darilo župana g. Alojzija Mihelčiča, ki ga brani g. Lazar (Ilirija) in plaketo. Za ostala mesta in discipline so razpisane lepe plakete. Klube, kakor tudi posamezniki prosimo, da upoštevajo rok prijave, ki je do vključno 29. t. m., ker se poznejših prijavnih ne bo upoštevalo. Zrebanje bo 1 uro pred tekmovanjem to je v soboto ob 4 popoldne.

Razo's

juniorskega prvenstva Dravske banovine za moštva v letu 1937.

Zveza slovenskih lahkoatletskih klubov razpisuje za nedeljo 21. oktobra 1937 ob 14 na Stadionu na Tyr-sevi česti juniorsko lahkoatletsko prvenstvo Dravske banovine za moštva. Prireditve bo na tekašico, dol-gem 400 m, ki ima dva nedvigljiva zavoja in je po-krito z ugaski. — Prijave je poslati do pol ure pred pričetkom tekmovanja na naslov Zveze, tajnik Savo Sameln, Tavčarjeva ul. 1111, oziroma na tekmovalni prostor. Prijavnine in nagradni ul. — Za vsako moštvo smeta nastopiti po dva tekmovalca, v statistični tekmo-valni po eno moštvo. Ocenjevanje: 8, 5, 3, 2, 1. Sta-tete se ocenjujejo dvojno: 16, 10, 6, 4, 2. — Program in vrstni red tekmovanja je naslednji: 1. predtekli 60 m, zapreke; 2. met krogla 5 kg; 3. skoko v višino z za-letom; 4. predtekli 100 m; 5. skok ob palici; 6. met diska 1,5 kg; 7. finale 60 m, zapreke; 8. predtekli 200 m; 9. met krogla 600 gr; 10. skok v daljavo z zaletom; 11. finale 100 m; 12. met kladiva 5 kg; 13. troskok; 14. finale 200 m; 15. tek 100 m; 16. 4 krat 100 m. — Zveza sloven-skih lahkoatletskih klubov v Ljubljani.

Garderože za vse tekmovalce na stadionu. Vhod za tekmovalce in občinstvo iz Vodovodne ceste. Bli-galje postav. Zveza. Vsak klub mora postaviti po 5 rediteljev, ki se morajo javiti vrhovnemu reditelju na tekmovalnem prostoru najpozneje ob 13.30 na dan tekmovanja. Opozorjamo vse klube, da zaradi juni-orskega prvenstva Dravske banovine odpade juniorski meeting SK Planina. Ker pride za prireditve Zveze

na vrsto igrišče SK Planine (Stadion), opozarja Zveza vodstvo SK Planine, da mora za imenovano prvenstvo staviti brezplačno na razpolago Stadion, slačilnice in izvršiti vse potrebne priprave za tekmovanje.

Zbor lahkoatletskih sodnikov za Dravsko bano-vino. Na juniorskem prvenstvu Dravske banovine za moštva v nedeljo 24. t. m. ob 14 na Stadionu morajo brezplačno sodelovati vsi člani. Prijavitelj se mora pri-predsedniku zborni g. Gorjancu na Stadionu najpozneje pol ure pred pričetkom tekmovanja.

SK Planina — ženska tekačica. Odslej naprej bodo redni treninji vsak četrtek in sicer za juniorke od pol 7 do 8, za senlorke pa od 8 do pol 10 zvečer v telo-vadnici Vojzmenje zavarovalnice.

SK Mars. Pozivam vse člane, da se udeležijo po-greba očeta našega igralca Zigona, ki bo danes ob 4 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice. Radi tega odpade danes trening in bo jutri od tretje ure dalje. Načelnik.

SK Planina. Danes popoldne ob 15 je na Stadionu strogo obvezen trening in sestanek za vse atlete-junior-je C. Zelo važno tudi postavje moštva na juniorskem prvenstvu dne 24. t. m. — Načelnik.

Planina — smučarji! Drevi ob 19.30 Slo-vensko planinsko društvo s smučko telovadbo v telo-vadnici II. drž. realne gimnazije na Poljanski cesti. Vrhove naših planin že pokriva sneg ter se je treba pripraviti na prijetno smučanje. Smučka telovadba utrjuje mišice ter ga prilagodi gibom, ki jih potre-buje smučar. Prijave sprejema pisarna SPD, Ale-ksandrova cesta 11, tečajniki pa se morejo prijaviti tudi direktno v telovadnici. Vsek naj prinese s seboj telovadne čevlje.

Motoklub »Ilirija«. Voznače, ki so se prijavili za izlet v Trest pozivamo, da se nemudoma javijo v klub-skem tajništvo, Miklošičeva 18, kjer prejmejo navo-dila in vse potrebno za izlet. Istotako bodo prejeli tudi klubske zastavice, katere morajo vsi brez izjeme priti prijeti na vozila. Danes ob 11 se prijave definitivno zaključijo.

Triperesna deteljica

Spisal M. Kunčič. — Ilustriral M. Sedej.

Sprehod naših treh junakov pa se ta dan ni nič kaj srečno končal. Ko so zavili mimo ogla neke hiše, je prav malo manjkalo, da niso trčili ekupaj z dolginom, ki jim je prihajal nasproti. Grdo jih je pogledal izpod čela in zarenčal: »Da bi vas spak, kje imate pa oči?«

A komaj je te besede dobro izrekel, so mu oči začarele v prijetnem presenečenju.

»Oho, mi se pa že poznamo, če se ne motim!«, je zadovoljno rekel in jih škodoželjno pogledal. Zapil je kazele v Petra in vzkljnil: »Posebno mi-dva imava še stare račune, ljubček! Ali se še sponiši, kako si metal vame kamne, a?«

Potepuh Marko! »Je šepnil Jožek Petru na uho in ves vztrpetal od strahu.

Potepuh Marko se je previdno ozrl naokoli, potem pa je zgrabil Petra za suknjico in mu z za-molkim glasom ukazal:

»Pri prili izprazni žepe, drugače pokličem prvega policaja, da vas vtakne v luknjo! Ze dolgo vas iščejo. Neznansko bodo veseli, če vas dobijo v pest!«

Prestrašna beseda »policaj« je napravila na dečke takšen vtis, da se niso prav nič obotavljali; nemudoma so segli v žep in stresli vse denar, kar so ga imeli pri sebi, v potepuhovo dlan.

Tako je prav, vidite! se je zarežal potepuh Marko in pohlepno vtaknil denar v žep. »Upam, da se v kratkem spel vidimo! Na svidenje, krkolini!« Podjetno si je zavil brke, veselo zažvižgal predse in že ga ni bilo več. Izginil je za oglom.

Osební sluga kneginje je obžalovaje odgovoril gospodu profesorju:

»Presvetla danes ne sprejme nikogar več!«

»Ali ste me prijavili gospe kneginji?«

»Presvetla je zelo obžalovala.«

»Jaz tudi obžalujem,« je dejal profesor, porinil osepuga sluga vstran in vstopil. Služka se ni upal slediti za njim.

Kneginja je planila nanj:

»Kaj si dovoljujete, moj gospod?«

»Prihajam po nalogu gospe v Thorsteinu. Z velikim obžalovanjem sem namreč opazil, da ste, presvetla, izredno živčno vznemirjeni in prišel sem, da sem vam na uslugo.«

»Jaz vas vendar ne potrebujem! Saj sem zdrava!«

»Dovolite, presvetla, da izrazim svoje lastno mnenje. Jaz sem vas že davi videl in sem prišel do svojega prepričanja.«

»Davi?«

»Presvetla, me niste videli. Toda bili ste na rimskem travniku, tam, kjer moli z zemlje mali beli drog. Sireljali ste nanj...«

Obleka na odlični dami ne sumi več... Izpremenila se je v soho. S svojim belorožnato in mo-drikasto poslikanim obrazom in s kodrastimi lasmi je podobna meduzi. Hipona se je zgrudila na stol.

Plameni, premnogi plameni so jo prasketaje zajeli... Ne more niti več misliti... Sokolje oči prodirajo vanjo in ji jemljejo vso voljo... Profe-sor jo motri nepremično ter nadaljuje:

»Presvetla, vi nujno potrebujete miru, za delj časa miru! Hočem em posvetovati z gospodom dvornim svetnikom, če je za to, da uživata popolni mir tu v hiši ali da se podate v kakšno zdravi-lišče. Jaz bi se odločil za poslednje.«

Kneginja je planila kvišku, toda profesorjev ostrí pogled jo je zopet posadil na stol.

»Presvetla ste v poslednjem času zelo slabo spali, boste ee morali poslužiti kakšnih spalnih sredstev.«

Agnes Günther:

122

Dušica - Rožamarija

»Gospod profesor, jaz strašno trpim! Hočem imeti svojega otroka, moj mož mora priti in tudi moj oče! Takoj naj pridejo!«

Profesor ugotovi nemirno utripanje žile ter priklina sestri Ivani. Ta prav tiho zdrsne skozi vrata in trenutek pozneje že vstopita Harro in knez ter vodita za roko mladega Henrika. Knezu se za-šibijo kolena, ko zagleda svojo hčer. Otroka takoj obrne svojo glavo, jo skrije na očetovem kolenu ter zavpije:

»Ne, ne!«

»Ah, ta se me boji,« zasepeče uboga mati.

»Harro, vzemi ga v naročje!«

Oče uboga in rjava glavica se pritiska ob nje-gove prsi kakor plah piček. Oči Rožamarije švi-gajo od enega do drugega, kot bi se hotela vseh okleniti. Toda ne smejo se je dotakniti, še vedno jo drži za roko gospod profesor.

Stanje mlade grolice v Thorsteinu je malodane obupno. Profesor je odložil njeno hladno roko ter prav tiho odšel v sosednjo sobo, vendar ne izgubi izpred oči postelje in bele postave v njej.

Hipona se odpro vrata, prišumela je kneginja. Prav rahlo pristopi h knezu. Rožamarija jo pogleda in knez napravi nevoljno kretanje, kajti oči ima uprte v svojo hčer. Harro se niti ne ozre nanjo. Gospod profesor pa ji zre v obraz.

Kneginja ne izpregovori besedice. Nema stoji in si ogleduje svojo smrtnobledo pastorko. Niti za hip ne more mirno stati in njena obleka sumi ne-prestano...

Harro drži ubogo Rožamarijo za roko. »Mama,« šepne Rožamarija. Pri kneginji ved-no huje sumi... In še enkrat kriknje Rožamarija: »Mama, smiliš se mi! Ne, jaz še ne maram umreti. Dragi Harro, moč zame! In ti tudi oče dragi oče!«

S pritajenim glasom odgovori knez:

»Vsak dihljaj je molitev zate, Rožamarija!«

»Harro, vzemi me v svoje ljube roke, mene zebe!«

Kar je pristopil profesor z blazinico v roki, nežno položil nanjo Rožamarijo, porinil podnjo soprogovo roko ter šepnil:

»Držite jo visoko!«

Tako je ležala v zavetju ob Harrovih prsih in oče jo je držal za roko. Ko mali Henrik ni videl več bledega obraza svoje matere, je pridno kobacel po sobi, polastil se je klobčič preje, ki ga je rabila pri kvačkanju sestra Ivana, ter se usedel z njim na tla.

Kneginja je še vedno stala ob vznožju postelje in njena obleka je neprestano šumela.

Kar ji je ponudil profesor svojo roko, rekoč:

»Vas smem prositi, presvetla? Mislim, da ste tu odveč!«

Kneginja je ga osuplo pogledala in njene oči so se izpremenile. Dala se je odvesti. Profesor jo je epremil do voza in sluga ji je ogrnil dežni plašč.

Kot bi se zbudila iz odrevenelosti, je pogle-dala profesorja, da ga je pretresla besnost, ki je planetla v njenih očeh. Nato je vrgla nazaj svojo glavo, njen pogled je ošinil profesorjevo postavo, kot bi bil ogabna žuželka. Potem pa je stopila na voz in se odpeljala.

Profesor pa je še obstal na dvorišču in zrl za njo...

Ko je »zopet vstopil, mu je Rožamarija podala roko z besedami:

»Mi je že boljše. Prepričajte se sami in povejte to mojemu soprogu, da bo verjel.«

Krč jo je minil.

Zvečer pa je prosil profesor grofa:

»Skrbite za to, da kneginja tako brž ne pride več. Jaz imam lasen vtis, da je vznemirila grofico obisk vaše kneginje. Dami se gotovo ne ljubite.«

Harro mu je odgovoril:

»To prav gotovo ne! Mi ni bilo nič prav, da je prišla. Toda nisem je smel zadržati, če je že

vendar enkrat hotela izraziti svoje sočustvovanje. Vi imate popolnoma prav. Moja soproga ima več-ših nedoumljivih strah prednjo.«

»Tega zares ne smete več dopustiti, gospod grof!«

Harro ga je osuplo in malce čudno pogledal.

Profesor pa razmišljaj:

»Kako je mogoče, da ta človek ničesar ne slutí!«

Kako tajinstveno je plapolalo v očeh kneginje, ko si je ogledovala svojo žrtve. Seveda je grof ni bil pogledal.

Nato nadaljuje:

»Kneginja je bolna, hudo bolna. Ne sme se več voziti po pokrajini, marveč mora v zdravilišče za živčno bolne!«

»Kneginja bolna? Prosim vas, ta je bila zme-raj čvrstega zdravlja. Izvzemši seveda njeno lahko-mišljenost, toda pred to so ji porinili zapah.«

»Ne, gospod grof. To me ne briga, toda kar tiče moj službo...«

»Razumem, gospod grof! Jaz sem presene-čen... Nič ne slutim... Moj tast mi je bil res priznal, da je bila razburjena.«

»En sam pogled mi je zadostoval. Te oči! Se-veda vi jih niste videli!«

»Ne, jaz je res nisem pogledal.«

»Ta nemir! Niti za hip ni bila mirna. Kako je šumela njena obleka, to ste vendar morali čuti. Po-brigajte se na vsak način za bolničarko. Zelo bi zagrešili če bi jo pustili samo na njenih izletih. Jaz se odneham za kneginjo v Brauneck, da jo obiščem. Prosim, obvestite o tem kneza. Hočem se tudi po-svetovati z dvornim svetnikom Okoli osme ure, re-cimo, pošljite kneza domov in ga malo pripravite!«

»Mi smo vam gospod profesor, zelo hvaležni. Mar mislite, da te pri moji soprogi napad že mi-nil? Kaj ne o tem, kar sva tu govorila, ne sme ničesar izvedeti?«

Mart je zanelal profesorja v Brauneck. Ko bi bil profesor slutil, kakšne misli se križajo po bi-trmasti butici bi bil spoznal, da zanj ti človek ni najzanesljivejši kočijaž.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Četrtek, 21. oktobra: 12 Pesnice za krajši čas (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13 Cas, spored, obvestila — 13.15 Vesel opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Vreme, borza — 18 Citrasti nastop gde. Anice Črnce — 18.40 Slovenska za Slovence (gosp. dr. Rudolf Kolarič) — 19 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nae, ura; sporno predavanje — 19.50 10 minut zabave — 20 Koncert Bežigradskega pevskega društva — 20.45 Charlie Kunz igra (plošče) — 21 Koncert Radijskega orkestra: pester spored — 22 Cas, vreme, poročila, spored — 22.15 Radijski jazz.

Drugi programi

Četrtek, 21. okt.: Belgrad-Zagreb: 20 Simfonični koncert — Dunaj: 19.35 Zbor in orgle, 20.35 Pester večer, 21.30 Dunajski simfonični, 22.30 Dunajski skladatelji — Budimpešta: 19.30 Salonski orkester, 20 Igra, 21.15 Planinska sonata, 22.05 Koncertni orkester, 23.15 Jazz — Trst-Milano: 17.15 Vokalni koncert, 21 Violončelo in pianino, 22 Italijanske narodne — Rim-Bari: 21 Ope-reta — Praga: 19.15 Orkestralni koncert, 20.30 Franc. glasba, 21.25 Bethovnova I. simfonija — Varšava: 20 Poljska glasba, 21.30 Vokalni koncert, 22 Komorna gl. — Berlin: 19.10 Plesni večer — Königsberg: 20.10 Opera — Schönauški krojač — Vraislava: 19.10 Angleške mor- narske pesni, 20 Komorna glasba, 21 Orkestralni konc. — Lipsko: 19.10 Paradne koračnice — Frankfurt: 19.10 Zabavni koncert, 21.10 Romantične opere — Stuttgart: 20.15 Slavni orkester, 20.15 Vojški program, 21.15 Ko- morna glasba — Strassburg: 21.30 Richard Straussov festival — Bukarešta: 20.15 Simfonični koncert.

TEL 22-21 UNION

Danes posiednjič!
Velicasten sim visoke pesni prave ljubezni
z Mažo Schneider in Svetislavom Petrovičem

Njena ljubezen - njena bol

(Frauenliebe - Frauenleid)

V filmu sodeluje dunajski Filharmonija.

TEL 27-30 SLOGA

Grandiozno filmsko delo

Beethovnova velika ljubezen

njegovo de o in njegova bolest

BARRY BAUR

Režija Abel Gance Glasba Ludwig Masson

TEL 21-24 MATICA

Veliki ljubezenski film po nesmrtnem

romanu Al. Dumas-a

Dama s kamelijami

Greta Garbo Robert Taylor

Ke ervirajte vstopnice v predprodaji!

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Razpis

Občina Sv. Katarina, srez kranjski, razpisuje mesto občinskega tajnika. — Solska izobrazba: 4 razredi srednje ali njej enake strokovne šole.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. uredbe o občinskih uslužbencih je vložiti v roku enega meseca po objavi razpisa pri tej občini.

Občina Sv. Katarina,
dne 17. oktobra 1937.

Zeljinate glave

kompaktne, vagonke količine, dobavljam.

Vprašati pisмено ali brzojavno:

Grom Jože, Ljubljana, Tržaška cesta 11.

S tužnim srcem sporočamo prijate-
ljem in znanem, da nas je nenadno
zapustila naša predobna mama, teta in
sestra, gospa

Frančiška Žitnik roj. Slejko

vdova po bančnem slugi

Pogreb drage pokojnice bo v petek,
22. oktobra ob 15 izpred hiše žalosti v
Zgornji Siški, Pod hribom 82, na pokop-
ališče k sv. Roku v Dravljah.

Francij in Rajko, sinova
in ostalo sorodstvo,

V globoki žalosti naznanjamo, da se je naš
ljubljeni soprog, oče in sin, gospod

Ivan Kenda

hotelir

v torek, dne 19. oktobra 1937 smrtno ponesrečil.

Pogreb nepozabnega bo danes, v četrtek, dne
21. oktobra ob treh popoldne izpred Sokolskega
doma na Bledu.

Bled-Bovec, dne 21. oktobra 1937.

Žalujoči ostali

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; zeni-
tovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali
oglas Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri
naročilu — Pri oglaših reklamnega značaja se ra-
čuna enokolonska, 3 mm visoka politna vrstica po
Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov
treba priložiti znamko

Službe iščejo

Prodajalka

postena, vestna, dobro
vezirana v vseh strokah,
išče namestitve, najraje
v kakem večjem mestu.
Cenjene ponudbe upravi
»Slovenca« v Celju pod
»Vestna« 16.826. (a)

Službodobe

Krojaškega pomočnika

dobrega, takoj sprejme
Brtoncelj Franc, Selca
nad Škofjo Loko. (b)

Krojaškega pomočnika

sprejemem takoj. — J. Ga-
brijel, krojaštvo, Trbov-
lje L. (b)

Krojaškega pomočnika

dobro izvežbanega, mla-
dega, takoj sprejme Fran
Kosmač, Slov. Javornik.

Krojaškega pomočnika

postnega, za večja bolj-
ša dela — takoj sprejme
Ivan Stupica, Dob pri
Domžalah. (b)

Hlapec

ki je služil pri konjenici,
trezen, priden, zanesljiv,
dobi stalno mesto. — A.
Sušnik, železnina, Ljub-
ljana. (b)

Radio

Loewe

radio-aparati

so že lani navduševali
vse poslušalce. Tipi za
leto 1938 so še odditnejši
in vendar smo jim še zni-
žali cene. Večjo zalogo
smo že dobili. Dovolite,
da vam predvajamo brez-
obvezno nov aparat —
Samoprodaja: Klein-
diest & Posch, Ma-
ribor, Aleksandrova 44.

Prodamo

Sezona za polenovko

se je začela pri Kova-
čiču, Miklošičeva 32. (1)

Antikvari

»Umetnost« Ant. Demšar,
Ljubljana, Mestni trg 17.
Nakup in prodaja starin.

Nove cvetlice

za Vaš vrt!

Zimske odporne cvetlične
trajnice (perene), sadike
za kamenite skupine
(Steingartenpflanzen),
lepotično in prtilikavo ter
iglasto drevje itd. v naj-
večji izbiri in najboljši
kvaliteti. — Vzgojevališče
trajnic (peren) in drev-
vesnica »PERENVRT«,
Vrhapce pri Zagrebu.
Ilustrirani katalog na
zahtevo brezplačno!

Jajca

štajerska, vedno v zalogi
po najnižji ceni. — Baloh,
Kolodvorska 18. (1)

Prilika ugodnega nakupa

trenchkotov, nubertusov,
oblek itd Presker, Ljub-
ljana, Sv. Petra cesta 14

Kislo zelje, repo, sarmo

prvovrstno, po konkuren-
ci cenl, dobavlja vsako
množino Homan, Sv. Pe-
tra cesta 81, Ljubljana. —
Telefon 35-39. (1)

Denar

Vrednostne papirje

vseh vrst kupuje sloven-
ska banka v Ljubljani.
Krekov trg 10, tel. 27-53

BANČNO KOM. ZAVOD

in MENJALNICA

MARIBOR

Aleksandrova ulica št. 40

v novčujem

HRANILNE VLOGE

bank in hranilnic,

kupuje

vrednostne papirje, va-
lute in zlatnike po naj-
višji dnevni ceni.

Vnovčujem

hranilne vloge vseh de-
narnih zavodov proti ta-
kojšnji gotovini zelo
ugodno

Oblast. dovoljena pisarna

RUDOLF ZORE

Ljubljana, Gledališka 12

Telefon 38-10.

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah

CERNE, juvelir, Ljubljana

Wolfova ulica št. 8

Suhe gobe

kupuje

Sever & Ko

Ljubljana

Gospodarskega c. 5

Potrebujem

orehov rezan les, ne-
zajman, 25, 30, 50 in
100 mm debeline, 20 ozi-
r, 24 cm širine naprej, dol-
žine 2 m naprej, nadalje
jesenov rezan les, ne-
zajman, deb. 85 in 120
mm, 25 in 30 cm naprej
širine, dolžine 4 metro
naprej, kakor tudi javor
in lipa, okrogla, dolžine
3—4 m, 35—50 cm na tan-
kem kraju. — Kvaliteta
zdrav les, brez gnilih in
izpadajočih grč. Ponudbe
v upravo »Slovenca« pod
»Les« št. 16840. (k)

Posestva

Nova hiša

enonadstropna, vogalna,
napredaj. Ponudbe upra-
vi »Slovenca« pod »Kom-
fortna« 16.852. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno na-
obraženi posredovalec —
Cesta 29. oktobra št. 6,
telefon 37-33, ima napro-
daj večje število parcel,
kompleksov, posestev, go-
zdov, trgovskih in stano-
vanjskih hiš in vil. Po-
oblaščen graditelj in sod-
ni cenilec za nasvete brez-
plačno na razpolago. (p)

Krasno kmečko posestvo

v št. Petru pri Novem
mestu, gospodarska po-
slopja z gostilno, mesa-
rijo in kovačnico, 30 ha
zemljišča, nlive, travni-
ki, gozdovi, dva vino-
grada 2½ ha, z inventar-
jem in vinskih posoda-
mi, ugodno napredaj. —
Informacije daje Drago
Gostiša, posestnik, Gore-
njski Logatec 49. (p)

Jaz Vam
varujem
kožo!

Rdeča, hrapava in razpokana
koža dokazuje, da Vaša koža
nima dovolj odporne sile, da je
torei slaba. Zato je potrebno, da
jo krepčate in sicer z NIVEO.
Kajti NIVEA vsebuje »Eucerit«
in prodira skozi kožne luknjice
globoko v kožo, ji dovaja brano,
jo krepča in ji zvišuje odporno
silo. Zato uporabljajte redno
NIVEO, da bi Vam ostala koža
nežna, mehka in gibčna kljub
vlažnemu in hladnemu vremenu!

Dobro in poceni želi biti vsak postrežen!
Vse to Vam nudijo radovoljno naši inserenti!

Auto-motor

Motorno kolo

znamke »Sachs«, malo
rabljeno, kupim. Ponudbe
upravi »Slovenca« pod
»Sachs« št. 16.841. (f)

Vnajem

IŠČEJO:

Pisarniške prostore

3 do 5 sob, iščem za ta-
koj. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Tako«
št. 16.859. (m)

ODDAJO:

Trgovski lokal

pripraven za vsako trgo-
vino ali obrt v najpro-
metnejši ulici Ljubljane,
ugodno oddam. — Mestni
trg 11/L, Ciglič. (n)

Pekarno

dam v najem; Reka pri
Hočah. Dopisi: Ledineg.
Radvanje 44, Maribor. n

Stanovanja

Dvosobno stanovanje

sredi mesta, oddam. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 16.716. (c)

SOBE

Veliko prazno sobo

parketirano, s posebnim
vhodom, oddam s 1. no-
vembrom, Sv. Petra c. 14.

Starši, opozorite Vaše otroke
na našo razstavo otroških igrač!

Lahko si jo ogledate,
ne da bi kaj kupili!

ANT. KRISPER

Mestni trg 26. Stritarjeva ul. 1-3

Vzajemna posojilnica

v Ljubljani, r. z. z o. z.

Miklošičeva cesta 7

nudi za vloge popolno varnost in jih
obrestuje po 4% do 5% po dogovoru.
Nove vloge so vsak čas v celoti na
razpolago. — Daje tudi kratkoročna
posojila po nizki obrestni meri.

Mnogo prezgodaj nas je danes nenadoma zapustil naš
ljubljeni mož in oče, gospod

Jakob Kunstelj

posestnik, gostilničar in trgovec

K večnemu počitku ga položimo v četrtek, dne 21. oktobra
ob štirih popoldne na farno pokopališče v Gorjah pri Bledu.

Gorje pri Bledu, dne 19. oktobra 1937.

Žalujoča rodbina Kunstelj